

AKADEMIA MEDYCZNA W GDAŃSKU
1945 – 2005

60
LAT
AMG

ISSN 1506-9745

GAZETA GDAŃSK AMG

Rok 15

Grudzień 2005

nr 12 (180)

Jubileusz
Akademii
Medycznej
w Gdańsku

*Spokojnych
i pełnych nadziei
Świat
Bożego Narodzenia*

Z inauguracji roku akademickiego 2005/2006

Przewodniczący KRUM, prof. Jan Górski, rektor Akademii Medycznej w Białymstoku

Rektorzy polskich uczelni medycznych podczas uroczystości Inauguracji Roku Akademickiego 2005/2006 w sali Opery Bałtyckiej w Gdańsku w dniu 8 października 2005 r. Od lewej: dr hab. Małgorzata Tafil-Klawe, prorektor ds. Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; prof. Ewa Małecka-Tendera, rektor Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach; prof. Wiesław Pawlik, prorektor ds. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie; prof. Andrzej Książek, rektor Akademii Medycznej im. Feliksa Skubiszewskiego w Lublinie; prof. Andrzej Lewiński, rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi; prof. Grzegorz Bręborowicz, rektor Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; prof. Przemysław Nowacki, rektor Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie; prof. Leszek Pączek, rektor Akademii Medycznej w Warszawie; prof. Jadwiga Słowińska-Srzednicka, dyrektor Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie; prof. Ryszard Andrzejak, rektor Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Rektor Akademii Medycznej w Gdańsku prof. Roman Kaliszan otwiera uroczystość Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego 2005/2006 w Polskich Uczelniach Medycznych

Rektorzy Akademii Medycznej w Gdańsku poprzednich kadencji. Od lewej: prof. Stefan Raszeja (1972-1975), prof. Zdzisław Brzozowski (1975-1981), prof. Mariusz Żydowo (1981-1982), prof. Barbara Krupa-Wojciechowska (1983-1990), prof. Stefan Angielski (1990-1993), prof. Zdzisław Wajda (1993-1999), prof. Wiesław Makarewicz (1999-2005).

Refleksje jubileuszowe byłych rektorów zamieszczamy na str. 22

W numerze...

Z inauguracji roku akademickiego 2005/2006	2
Od redakcji... ..	3
Centralna inauguracja roku akademickiego 2005/2006	4
Dzieje gdańskiej medycyny, farmacji i aptekarstwa	7
Jubileuszowi sponsorzy	7
Nadanie tytułu doktora <i>honoris causa</i> prof. Edwardowi J. Johnowi	8
Laudacja promotora prof. Bolesława Rutkowskiego	8
Wykład pt. „Niezbędny gest”	10
Wykład inauguracyjny prof. Wiesława Makarewicza	14
Pamięci naszych Nauczycieli	21
Refleksje rektorów poprzednich kadencji	22
Konferencja Rektorów Uczelni Medycznych	24
Wydawnictwa jubileuszowe	25, 32
Wystawy jubileuszowe	27
Z Senatu AM w Gdańsku	28
Nowi doktorzy	29
Kalendarium Rektorskie	29
Towarzystwa	30
Kadry AMG i ACK AMG	30
Piąty Bal Karnawałowy Pracowników AMG	30

GAZETA AMG

Redaguje zespół: dr Marek Bukowski, Michał Burdyński, dr hab. Piotr Czauderna, prof. Brunon Imieliński, lek. Marek Labon, mgr Józefa de Laval (z-ca red. naczelnego), prof. Wiesław Makarewicz (red. naczelny), dr hab. Antoni Nasal, prof. nzw., dr Tomasz Zdrojewski, sekretarz red.: mgr Danuta Gołębiowska, red. tech.: mgr Tadeusz Skowyrza

Fot. Dariusz Omernik; współpraca graficzna Sylwia Scisłowska.

Adres redakcji: **Gazeta AMG**
Biblioteka Główna AMG,
Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 349-14-83;
e-mail: gazeta@amg.gda.pl;
www: http://www.gazeta.amg.gda.pl

Druk: **Drukonsul**. Nakład: 700 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów nie zamówionych, a także prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł, pojedynczego numeru 3 zł; w prenumeracie zagranicznej – 3 USD.

Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Akademii Medycznej w Gdańsku z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”:

Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

OD REDAKCJI...

Drodzy Czytelnicy!

W obecnej kadencji władz rektorskich zespół redagujący Gazetę AMG uległ częściowej rekonstrukcji. Obowiązki redaktora naczelnego JM Rektor był łaskaw powierzyć niżej podpisanemu. Zmieniam w tej roli prof. Brunona Imielińskiego, któremu pragnę podziękować za dotychczasowe, 11-letnie przewodniczenie zespołowi redakcyjnemu. Cieszę się, że będziemy mogli nadal kontynuować współpracę z Panem Profesorem w obecnym zespole. W redakcji kontynuują też nadal pracę mgr Józefa de Laval, dr hab. Antoni Nasal, prof. nzw., dr Tomasz Zdrojewski, mgr Danuta Gołębiowska i mgr Tadeusz Skowyrza. Nowymi członkami zespołu redakcyjnego, którzy przyjęli zaproszenie do współpracy, są dr hab. Piotr Czauderna, dr Marek Bukowski, lek. Marek Labon, zastępca dyrektora Akademickiego Centrum Klinicznego i student Michał Burdyński, reprezentujący Samorząd Studencki. W sprawach szaty graficznej mamy obiecaną profesjonalną współpracę ze strony Pani Sylwii Scisłowskiej.

Pierwsze spotkanie redakcji w nowym, zmienionym składzie odbyło się z udziałem prorektora ds. rozwoju prof. Jacka Bigdy i było poświęcone dyskusji nad miejscem Gazety w życiu Uczelni i sprawom programowym. Władze Uczelni, doceniając w pełni rolę informacyjną Gazety na użytek wewnętrzny, chciałyby jednocześnie widzieć ją jako jedno z ogniw szerszego systemu informacji i promocji Uczelni, w ściślejszej łączności z serwisem prezentowanym w witrynie internetowej www.amg.gda.pl

W tym kontekście, ponieważ Gazeta dostępna jest także w Internecie, dyskutowano nad sprawą poufności niektórych informacji i potrzebą ochrony dóbr intelektualnych Uczelni. Wydaje się, że oprócz szeroko i powszechnie dostępnej Gazety istnieje pilna potrzeba utworzenia platformy informacyjnej, dostępnej w warstwie kodowanej ekstranetu, która służyłaby jedynie do komunikacji wewnętrznej w gronie upoważnionych do dostępu osób.

W dyskusji nad programem Gazety AMG wyrażano opinię, że zachowując dotychczasowy profil i treści historyczno-wspomnieniowe należałoby usilnie dążyć do tego, by częściej stała się miejscem żywej debaty, a także polemiki nad aktualnymi problemami Uczelni. Udział w pracach redakcji Pana Marka Labona, który jest równocześnie zastępcą dyrektora Akademickiego Centrum Klinicznego ds. Lecznictwa stwarza też nadzieję na poszerzenie w Gazecie tematyki szpitalnej. Wskazywano także na konieczność żywszego udziału społeczności studenckiej w redagowaniu Gazety.

Grudniowy, świąteczny numer Gazety AMG, który oddajemy do rąk Czytelników, poświęcony jest w głównej mierze omówieniu wydarzeń, jakie w ciągu kilku miesięcy złożyły się na obchody jubileuszu 60-lecia Uczelni. Prezentujemy m.in. autorskie opinie byłych rektorów na zadane pytanie – „jakie wydarzenie, czy też zdarzenie w minionym 60-leciu i dlaczego uważa Pani/Pan za szczególnie doniosłe dla rozwoju i obecnego kształtu naszej Uczelni?”

Mamy nadzieję, że dotychczasowi Czytelnicy Gazety AMG pozostaną jej wierni; wierzymy także, że pozyskamy nowych. Serdecznie zapraszamy do współpracy, bo tylko we wzajemnej, przyjaznej i życzliwej interakcji Czytelników, władz Uczelni i redakcji Gazety możemy osiągnąć stawiane nam wszystkim cele.

Wesołych i pełnych nadziei Świąt Bożego Narodzenia.

prof. Wiesław Makarewicz
redaktor naczelny

WYDARZENIA ZWIĄZANE Z JUBILEUSZEM 60-LECIA AMG

- 3.06.2005 Uroczyste otwarcie nowego budynku dla Kliniki Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii przekazanego przez Fundację Jolanty Kwaśniewskiej „Porozumienie bez Barrier”
- 7.06.2005 Konferencja „Akademia Medyczna w Gdańsku – 60 lat w służbie regionu pomorskiego”
- 10.06.2005 Wystawa „60 lat Biblioteki Głównej AMG”
- 28.09.2005 Uroczystość odsłonięcia w Katedrze i Klinice Onkologii i Radioterapii tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci prof. Tadeusza Zielińskiego
- 5.10. 2005 Sesja historyczna pt. „Dorobek AMG na tle dziejów medycyny, farmacji i aptekarstwa gdańskiego I Rzeczypospolitej”
- 6.10.2005 Uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* naszej Uczelni Profesorowi Edwardowi J. Johnsonowi z University College Cork w Irlandii
- 7.10.2005 Posiedzenie Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych w Polsce (KRUM)
- 8.10.2005 Uroczysta Msza św. w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej celebrowana przez metropolitę gdańskiego ks. abp. dr. Tadeusza Gocłowskiego Poświęcenie obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej ufundowanego staraniem absolwentów AMG
- 8.10.2005 Centralna Inauguracja Roku Akademickiego 2005/2006 w Uczelniach Medycznych w Polsce
- 8.10.2005 Koncert z okazji obchodów Światowego Dnia Hospicjów z udziałem Urszuli Dudziak i jej gości zorganizowany staraniem krajowego duszpasterza hospicjów wraz z Fundacją Hospicyjną przy współudziale AMG
- 8.10.2005 Piknik poinauguracyjny w gospodzie „Wróblówka”
- 12.10.2005 Otwarcie w Bibliotece Głównej AMG wystawy pt. „Najlepsi z najlepszych w sześćdziesięcioleciu AMG 1945 – 2005”
- 12.10.2005 Rozstrzygnięcie konkursu na projekt ekslibrisu dla Biblioteki Głównej AMG i otwarcie wystawy prac konkursowych
- 28.10.2005 Jubileusz Anatomii Gdańskiej
- 85-lecie objęcia Katedry Anatomii Opisowej USB w Wilnie przez prof. Michała Reichera
 - 80-lecie urodzin prof. Olgierda Narkiewicza
 - 60-lecie objęcia Katedry Anatomii Prawidłowej AL w Gdańsku przez prof. Michała Reichera
 - 40-lecie objęcia Katedry Anatomii Prawidłowej AM w Gdańsku przez prof. Olgierda Narkiewicza
- 7.11.2005 Uroczystość odsłonięcia w holu Collegium Biomedicum tablicy pamiątkowej w 25. rocznicę strajku studentów AMG

CENTRALNA

Centralna inauguracja roku akademickiego 2005/2006 w uczelniach medycznych kraju, wieńcząca jubileusz 60-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku, odbyła się dnia 8 października w gmachu Opery Bałtyckiej w Gdańsku.

Tradycyjnie poprzedziła ją ceremonia złożenia wianki kwiatów pod pomnikiem Obrońców Westerplatte. Kwiaty przewiązane szarfą z napisem „Bohaterom, wyrazy wdzięczności – społeczność Akademii Medycznej w Gdańsku” złożyli prorektor ds. dydaktyki prof. Jan Marek Słomiński i przedstawicielka Uczelnianego Samorządu Studenckiego Paulina Nowek. W ten sposób oddano hołd tym wszystkim, którzy 60 lat temu przyczynili się do powstania w Gdańsku Akademii Medycznej, jak również tym, którzy bronili wolności mieszkańców tego miasta.

Jak co roku odbyła się uroczysta Msza św. w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej celebrowana przez metropolitę gdańskiego ks. abp. dr. Tadeusza Gocłowskiego, podczas której ksiądz arcybiskup poświęcił obraz Matki Boskiej Ostrobramskiej ufundowany staraniem absolwentów AMG.

Centralną uroczystość inauguracyjną w gmachu Opery Bałtyckiej swoją obecnością zaszczycili:

Członkowie Komitetu Honorowego obchodów 60-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku:

ks. abp dr Tadeusz Gocłowski, metropolita gdański
dr Marek Balicki, minister zdrowia RP, nasz absolwent
Jan Kozłowski, marszałek województwa pomorskiego
Krystyna Gozdawa-Nocoń, wicewojewoda
Paweł Adamowicz, prezydent Gdańska

Senatorowie RP:

Bogdan Borusewicz
Maciej Płażyński
prof. Edmund Wittbrodt

Przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego prof. Jerzy Błażejowski

Rektorzy uczelni medycznych w Polsce:

prof. Jan Górski, przewodniczący KRUM, rektor Akademii Medycznej w Białymstoku
dr hab. Małgorzata Tafil-Klawe, prorektor ds. Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
prof. Ewa Małecka-Tendera, rektor Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach
prof. Wiesław Pawlik, prorektor ds. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
prof. Andrzej Książek, rektor Akademii Medycznej im. Feliksa Skubiszewskiego w Lublinie
prof. Andrzej Lewiński, rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
prof. Grzegorz Bręborowicz, rektor Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
prof. Przemysław Nowacki, rektor Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie
prof. Leszek Pączek, rektor Akademii Medycznej w Warszawie
prof. Jadwiga Słowińska-Srzednicka, dyrektor Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie
prof. Ryszard Andrzejak, rektor Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2005/2006

Goście z zagranicy:

- prof. Irena Balciuniene, reprezentująca rektora Uniwersytetu w Wilnie
- prof. Kathleen Ann Long, dziekan pielęgniarstwa Uniwersytetu Florydy, w towarzystwie Joan Castelman, Carol Read Asch oraz Margaret Duerson
- prof. Bernd Jastorff z Uniwersytetu w Bremie
- Michinari Hamaguchi, Katsuki Ito, Takaaki Kobayashi z Uniwersytetu w Nagoi
- prof. Edwards James Johns z Uniwersytetu w Cork

Rektorzy – członkowie Rady Rektorów Pomorza, profesoro- wie:

- przewodniczący Andrzej Ceynowa, Uniwersytet Gdański
- wiceprzewodniczący Janusz Rachoń, Politechnika Gdańska
- Józef Lisowski, Akademia Morska w Gdyni
- Zygmunt Kitowski, Akademia Marynarki Wojennej
- Wojciech Przybylski, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu
- Bogdan Kułakowski, Akademia Muzyczna
- ks. Jacek Bramorski, Gdańskie Seminarium Duchowne
- ks. Zbigniew Rutkowski, prorektor Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie
- Marek Średniawa, prorektor Akademii Sztuk Pięknych

Rektorzy poprzednich kadencji naszej Uczelni, profesoro- wie:

- Stefan Raszeja
- Zdzisław Brzozowski
- Mariusz Żydowo
- Barbara Krupa-Wojciechowska
- Stefan Angielski
- Zdzisław Wajda
- Wiesław Makarewicz

a także:

- prof. Jacek Marecki, prezes Oddziału Gdańskiego Polskiej Akademii Nauk
- prof. Jan Drwal, prezes Gdańskiego Towarzystwa Naukowego
- Andrzej Galubiński, lekarz wojewódzki
- Tadeusz Podczarski, dyrektor Departamentu Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego
- Henryk Wojciechowski, dyrektor Oddziału NFZ w Gdańsku
- Barbara Sarankiewicz-Konopka, przewodnicząca Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku
- Stanisław Vogel, prezes Gdańskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej
- Danuta Adamczyk-Wiśniewska, przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych

Za wsparcie naszej inicjatywy i złożenie środków na obraz Matki Boskiej Ostrobramskiej dziękujemy wszystkim ofiarodawcom, w szczególności: absolwentom rocznika 1958 Wydziału Lekarskiego, lekarzom Kliniki Onkologii i Radioterapii AMG, prof. Bogdanowi Wyrzykowskiemu, pracownikom katedr Wydziału Farmaceutycznego, Aptece Ratuszowej w Gdańsku, Janinie i Adamowi Ładyszom, dr. Mikołajowi Stulińskiemu, dr. Witoldowi Stankiusowi oraz ks. proboszczowi Markowi Rogeńskiemu.

dr med. Jolanta Pietraszewska oraz absolwenci Wydziału Lekarskiego rocznik 1949-1954

Podczas uroczystości wręczono odznaczenia państwowe, medale i nagrody

**Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył
Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski**

prof. dr hab. n. med. Barbarę Iwaszkiewicz-Bilikiewicz
prof. dr hab. Wiesława Makarewicza

**Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył
Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski**

prof. dr hab. Jolantę Myśliwską
dr n. med. Halinę Nowalską-Kwapisz

**Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył
Złotym Krzyżem Zasługi**

dr n. med. Jana Ejsmonta
dr hab. Janusza Jaśkiewicza, prof. nzw.
prof. dr hab. Zbigniewa Kmiecica
dr hab. n. med. Jolantę Kubasik
dr hab. n. med. Jerzego Laska
prof. dr hab. Janusza Morysia
prof. dr hab. n. farm. Jacka Petruszewicza
prof. dr hab. Pawła Słoniewskiego
dr hab. n. med. Krzysztofa Sworcza
dr. farm. Jacka Teodorczyka
Marię Tymiąską
dr hab. n. med. Marię Wujtewicz, prof. nzw.

**Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył
Srebrnym Krzyżem Zasługi**

dr n. med. Alicję Bąkowską
dr hab. n. med. Leszka Bidzana, prof. nzw.
dr n. med. Waldemara Budzińskiego
mgr inż. Annę Grygorowicz
mgr Marylę Grzonkę
mgr Krystynę Kaszyńską
Beatę Kentzer
dr hab. n. med. Wiesława Kruszewskiego
dr med. Barbarę Maniszewską
dr n. med. Gabrielę Nagel-Starczynowską
dr n. med. Wojciecha Nierodę
mgr Barbarę Olszewską

dr. hab. n. med. Krzysztofa Preisa, prof. nzw.
dr. hab. n. med. Grzegorza Raczaka, prof. nzw.
dr. hab. n. farm. Wiesława Sawickiego
dr. hab. n. med. Andrzeja Składanowskiego, prof. nzw.
mgr Aleksandra Stankiewicz
dr. hab. n. med. Jacka Witkowskiego, prof. nzw.
dr. farm. Brunona Woyczikowskiego
dr farm. Marię Zielińską-Stasiek
dr med. Krystynę Żelechowską

**Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył
Brązowym Krzyżem Zasługi**

dr. n. tech. Piotra Bogusia
dr n. med. Mirosławę Cichorek
Barbarę Fudacz
Elżbietę Goyke
Dariusza Grabowskiego
Teresę Osowską
Łucję Przymus
Magdalenę Stępińską
Zbigniewa Wszebrowskiego

**Za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania
minister edukacji narodowej i sportu nadał**

Medal Komisji Edukacji Narodowej

dr. hab. n. med. Zdzisławowi Bereznowskiemu, prof. nzw.
dr med. Alicji Kostulak
prof. dr hab. Wiesławie Łysiak-Szydłowskiej
prof. dr hab. Janowi Skokowskiemu
prof. dr hab. Czesławowi Stankiewiczowi
prof. dr hab. Halinie Tejchman
dr. med. Tomaszowi Zdrojewskiemu

**Medal Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku
otrzymali:**

prof. dr hab. Krystyna de Walden-Gałuszko
prof. dr hab. Jerzy Landowski

**Dyplomy Amicus Studentis, przyznane przez Uczelnie
Samorząd Studencki otrzymali:**

prof. dr hab. Jadwigę Renatę Ochocką
dr Henryk Zawadzki
lek. Wojciech Skrzypczak

Osoby wyróżnione nagrodą ministra zdrowia za osiągnięcia naukowe w roku 2004

Nagrody indywidualne

1. dr n. med. Leszek Kalinowski – Wyjaśnienie dziedzicznego uwarunkowania do chorób układu krążenia charakteryzujących się niedomogą śródbłonna

Nagrody zespołowe

1. prof. dr hab. Jacek Jassem, dr hab. Tadeusz Pieńkowski, prof. dr hab. Anna Płużańska – *Badania nad nowymi metodami systemowego leczenia raka piersi*
2. prof. dr hab. Roman Kaliszan, dr Michał Markuszewski, dr Tomasz Bączek, mgr Paweł Wiczling – *Opracowanie nowych procedur bioanalitycznych i bioinformatycznych do celów chemii leków i proteomiki*
3. prof. dr hab. Julian Świerczyński, dr Sylwia Raczyńska, lek. Walenty Adamonis, prof. dr hab. Zbigniew Śledziński, dr n. farm. Lidia Zabrocka, dr n. med. Anna Nogalska – *Cykl 3 prac dotyczących wydzielniczej i lipogennej funkcji tkanki tłuszczowej*
4. prof. dr hab. Andrzej Szutowicz, dr n. med. Hanna Bielarczyk, dr n. med. Anna Raszeja-Specht, mgr Anna Michno, dr Maria Tomaszewicz, dr Anna Skibowska, dr Beata Madziar – *Wpływ zmian metabolizmu acetylo-CoA na funkcje komórek insulino-niezależnych*
5. prof. dr hab. Bolesław Rutkowski, dr Leszek Tylicki, dr Marcin Renke, dr Przemysław Rutkowski, dr hab. Zbigniew Zdrojewski – *Udowodnienie skuteczności nefroprotektoryjnej łączonej terapii inhibitorami konwertazy I blokerami receptora angiotensyny*
6. prof. dr hab. Franciszek Sączewski, prof. dr hab. Zdzisław Brzozowski, dr inż. Jarosław Sławiński – *Synteza potencjalnych leków chemioterapeutycznych o działaniu przeciwnowotworowym i HIV-przeciwwirusowym*
7. prof. dr hab. Piotr Szefer, dr Tomasz Ciesielski, dr Ewa Malinowska – *Ocena stopnia zanieczyszczenia substancjami chemicznymi ekosystemów morskich z uwzględnieniem ich jadalnych zasobów*

8. dr med. Piotr Trzonkowski, prof. dr hab. Jolanta Myśliwska, prof. dr hab. Andrzej Myśliwski, mgr biol. Joanna Więckiewicz, prof. dr hab. Lidia B. Brydak, mgr Magdalena Machała – *Charakterystyka immunomodulacyjnego działania szczepionki przeciw grypie w organizmie ludzi starszych*
9. dr hab. Jacek Witkowski, prof. nzw., dr hab. Ewa Bryl – *Badania mechanizmów zaburzeń proliferacji limfocytów CD4+ ludzi w podeszłym wieku.*

Sponsorzy

ktorzy wsparli finansowo organizację obchodów jubileuszu 60-lecia AMG

Sponsorzy główni:

Johnson & Johnson Poland Sp. z o.o.
Polska Telefonii Cyfrowa Sp. z o.o.
Bank Zachodni WBK S.A.
Petrobaltic S.A.
Poland Car Parking
Tyco Polska Sp. z o.o.

Pozostali sponsorzy:

Zakłady Farmaceutyczne POLPHARMA S.A.
Koncern Energetyczny ENERGA S.A.
Sp-nia Pracy MPW Med-Instruments
Erweka Poland Sp. z o.o.
Olympus Polska Sp. z o.o.
Janssen Cilag
GlaxoSmithKline

Całkowite koszty obchodów jubileuszowych . . . 115.567,94 zł
(w tym koszty wydawnicze 59.688,00 zł)
od sponsorów wpłynęła kwota 109.393,44 zł
z bieżących środków budżetowych wydatkowano . . 6.174,50 zł

mgr Marek Langowski
p.o. kanclerza

Dzieje gdańskiej medycyny, farmacji i aptekarstwa

Uroczysta sesja naukowa „Dorobek Akademii Medycznej w Gdańsku na tle dziejów medycyny, farmacji i aptekarstwa gdańskiego I Rzeczypospolitej” odbyła się pod auspicjami rektora prof. Romana Kaliszana w dniu 5 października 2005 r. w salach Muzeum Narodowego w Gdańsku. Przygotowana przez Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych wpisała się w cykl spotkań i sesji związanych w jubileuszem 60-lecia istnienia Uczelni.

Wygłoszone referaty ukazały skomplikowane i wielowiekowe dzieje gdańskiej medycyny, farmacji i aptekarstwa. Prof. Zbigniew Machaliński przedstawił historyczne uwarunkowania medycyny gdańskiej w okresie I Rzeczypospolitej. Doktor Adam Szarszewski omówił zjawisko szpitala miejskiego na przestrzeni od XIV do XVIII wieku, dr hab. Aleksander Drygas przedsta-

wił dzieje gdańskiego aptekarstwa od XVI do XX wieku. Referat poświęcony Collegium Medicum w Gdańsku wygłosił prof. Adam Bilikiewicz.

Przedstawiono również prace podsumowujące działalność i osiągnięcia AM w Gdańsku – prof. Olgierd Narkiewicz omówił tradycje i osiągnięcia gdańskiej szkoły anatomicznej, prof. Zdzisław Wajda – dzieje gdańskiej chirurgii akademickiej i dyscyplin zabiegowych oraz anestezjologii w 60-leciu AM w Gdańsku; prof. Marek Wesołowski przedstawił genezę, początki i rozwój Wydziału Farmaceutycznego; dr hab. Zdzisław Bereznowski, prof. nzw. – Oddziału Stomatologicznego AM w Gdańsku.

W sesji uczestniczyli: rektor prof. Roman Kliszan, byli rektorzy – prof. Wiesław Makarewicz, prof. Zdzisław Wajda, liczne grono profesorów naszej Uczelni, a także absolwenci AM w Gdańsku.

Dodatkowym symbolem trwania tradycji gdańskiej medycyny jest fakt, iż w salach Muzeum Narodowego, w których została zorganizowana sesja, mieściło się Gdańskie Gimnazjum Akademickie i tu przeprowadzono pierwszą publiczną sekcję zwłok noworodka w 1613 roku.

dr Marek Bukowski

NADANIE TYTUŁU DOKTORA *HONORIS CAUSA*

Laudacja

wyłoszona przez promotora
prof. Bolesława Rutkowskiego

Wysoki Senacie, Magnificencjo Rektorze,
Drogi Doktorze, Szanowny Panie Dziekanie,
Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy!

Z ogromną radością i wzruszeniem przyjęliśmy wraz z całym gdańskim środowiskiem nefrologicznym decyzję Rady Wydziału Lekarskiego, a następnie Senatu naszej *Alma Mater* o nadanie stopnia doktora *honoris causa* naszemu przyjacielowi Edwardowi J. Johnsiowi, kierownikowi Department of Physiology, University College w Cork, Irlandia. Naszą radość podziela całe polskie środowisko nefrologiczne, o czym świadczy obecność na tej uroczystości znakomych przedstawicieli, a także nadesłane z tej okazji listy, gratulacje i życzenia.

Tego rodzaju uroczystościom często towarzyszą pytania – kim jest człowiek, który zasłużył na najwyższe wyróżnienie, jakie może przyznać uczelnia wyższa oraz – jakie zasługi spowodowały podjęcie takiej decyzji przez najwyższe władze naszej Akademii? Na postawione pytania postaram się odpowiedzieć w dalszej części laudacji. Jednocześnie z góry przepraszam za wątki osobiste w moim wystąpieniu, ale i z nich wyłumaczę się wkrótce. Zaczniemy jednak *ab ovo*.

Szanowny doktor *honoris causa* Edward James Johns urodził się 15 sierpnia 1944 roku w Kornwalii. Półwysep Kornwalijski to najbardziej wysunięta na południowy zachód część Anglii, leżący pomiędzy Kanałem La Manche i Kanałem Bristolskim. Jest to część Wysp Brytyjskich, gdzie żywe są tradycje Celtów, którzy zaludniali te tereny około 1500 lat p.n.e. Prof. Edward Johns identyfikuje się także z tą tradycją.

Studia z zakresu fizjologii i biochemii odbył na Uniwersytecie w Southampton; początkowo, w latach 1962–1965 jako *undergraduate*, a w latach 1965–1968 jako *postgraduate student*. Po ukończeniu studiów podjął pracę w Department of Physiology Uniwersytetu w Birmingham i kontynuował przez 33 lata, do roku 2001. Przeszedł w niej kolejne szczeble kariery zawodowej, od stanowiska *research fellow* w latach 1968–1973 do mianowania na stanowisko *professor of renal science*, które piastował w latach 1997–2001. W roku 2001, w drodze konkursu, jako *professor of physiology* objął stanowisko kierownika Department of Physiology, University College Cork w Irlandii. Na moje pytanie – dlaczego akurat Irlandia i Cork – Edward Johns odpowiedział prosto – ponieważ ta właśnie część Irlandii to także miejsce, w którym żyją potomkowie Celtów. Należy przyjąć, że nie był to jedyny motyw opuszczenia Birmingham, ale lekceważyć go zapewne nie można.

Dobre podstawy do swoich dalszych badań prof. Johns zdobył działając jako *research student* w Southampton. Tam nauczył się postępowania ze zwierzętami doświadczalnymi, takimi jak szczury czy psy, a także zapoznał się z metodyką prowadzenia obserwacji fizjologicznych oraz wykorzystania podstawowych testów, pozwalających na ocenę funkcji nerek. Znalazły one pełne zastosowanie w dalszym jego rozwoju naukowym. Już w czasie opracowywania pracy doktorskiej pod kierunkiem dr. B. Singera w Birmingham, zaczyna badania nad wpływem układu nerwowego na funkcję nerek w fizjologii oraz stanach patologicznych; w przyszłości mają one stanowić podstawowy kierunek działalności naukowej Edwarda Johnsa. W czasie swoich pierwszych doświadczeń wykazał, iż drażnienie

nerwów nerkowych prowadzi do zmian w sekrecji aldosteronu. Jednocześnie udowodnił, że nerwy nerkowe odgrywają istotną rolę w regulacji wydzielania reniny oraz przepływu krwi przez nerki. Kolejne kroki w badaniach dotyczących tego zagadnienia doprowadziły Edwarda Johnsa do odkrycia bezpośrednich zmian w reabsorpcji sodu przez cewki nerkowe pod wpływem drażnienia nerwów nerkowych. Swoje badania nad wpływem układu nerwowego na funkcję nerek Edward Johns kontynuował we współpracy z innym światowym ekspertem w tym zakresie, prof. Geraldem F. Di Bona z Department of Medicine na Uniwersytecie w Iowa. W charakterze *research fellow* Johns trzykrotnie przebywał w Stanach Zjednoczonych, pracując z wymienionym powyżej doskonałym nefrologiem amerykańskim. Efektem ich współpracy było wykazanie, że zatoka szyjna może aktywować nerwy nerkowe prowadząc do zwiększonej reabsorpcji sodu przez cewki nerkowe oraz uwalniania reniny, niezależnie od zmian hemodynamicznych w nerce. Badania te kontynuował w Birmingham przy użyciu różnych modeli doświadczalnego nadciśnienia tętniczego oraz przewlekłej niewydolności nerek. Warto dodać, że w badaniach tych uczestniczyli także stypendyści z Gdańska (Jacek Manitus i Andrzej Chamenia). Dotyczyło to między innymi próby wyjaśnienia roli nerwów somatycznych w regulacji funkcji nerek poprzez pobudzenie autonomicznych nerwów nerkowych. Jednocześnie wykazano, że to odruchowe pobudzenie może być modulowane przez baroreceptory w zatoce szyjnej oraz receptory umieszczone w układzie sercowo-naczyniowym. Ważnym odkryciem jest stwierdzenie istnienia zaburzeń aktywności nerwów nerkowych w różnych postaciach doświadczalnego nadciśnienia, które można włączyć do plejady czynników sprawczych tego zespołu chorobowego.

PROFESOROWI EDWARDOWI J. JOHNSOWI

Profesor Edward J. Johns

Absolwent Uniwersytetu w Southampton (UK). Fizjolog i biochemik z wykształcenia. W latach 1968–2001 pracował w Department of Physiology, University of Birmingham (UK), uzyskując w 1999 roku tytuł *professor of renal science*. Od 2001 r. profesor i kierownik Katedry Fizjologii, University College w Cork (Irlandia). Członek siedmiu renomowanych międzynarodowych towarzystw naukowych – fizjologicznych, biochemicznych i medycznych. Członek honorowy Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Członek kolegiów redakcyjnych sześciu prestiżowych czasopism medycznych i biologicznych o zasięgu międzynarodowym. Autor ponad 330 publikacji w uznanych wydawnictwach naukowych. Znakomity badacz i dydaktyk, ekspert w skali międzynarodowej w zakresie badań nad udziałem układu nerwowego w regulacji funkcji nerek w stanach fizjologii i patologii, zaangażowany w badania hormonalnej i humoralnej regulacji czynności nerek oraz farmakodynamiki leków hipotensyjnych. Promotor wielu laboratoriów, prowadzących badania nad fizjologią nerek w Azji i Afryce. Wielki przyjaciel Polski i Polaków oraz Akademii Medycznej w Gdańsku.

Przedstawiona powyżej w wielkim skrócie aktywność badawcza prof. Edwarda Johnsa w zakresie wpływu układu nerwowego na funkcję nerek sprawiła, iż jest on niekwestionowanym ekspertem w tym zakresie i jest zapraszany do prezentacji tych zagadnień na seminariach, zjazdach i kongresach na całym świecie. Trzeba podkreślić, że Profesor potrafi jak mało kto mówić o rzeczach skomplikowanych w sposób, który sprawia, że dla słuchających stają się one przystępne i proste.

Drugim równoległym, a właściwie komplementarnym kierunkiem badań E. Johnsa stały się obserwacje dotyczące humoralnej kontroli funkcji nerek. Należy tu wymienić chociażby wpływ przedsionkowego czynnika natriuretycznego na filtrację kłębuszkową i funkcje cewkowe w różnych postaciach doświadczalnego nadciśnienia oraz na różnych modelach doświadczalnej przewlekłej niewydolności nerek. Miałem przyjemność uczestniczyć w tych badaniach u boku prof. Edwarda Johnsa w czasie rocznego pobytu jako *senior research fellow*. Udało nam się między innymi wspólnie stwierdzić i następnie opisać zjawisko zwiększenia frakcyjnego wydalania sodu w przewlekłej niewydolności nerek pod wpływem przedsionkowego czynnika natriuretycznego. Były to pionierskie, jak na owe czasy, doświadczenia w tym zakresie. Kontynuował je kolejny stypendysta z Gdańska – dr Andrzej Chamienia.

Innymi, wartymi wyróżnienia badaniami są obserwacje dotyczące znaczenia wewnątrznerkowej generacji angiotensyny na hemodynamikę nerek oraz regulację ich funkcji wydalniczych. Trudno jednak wyobrazić sobie rasowego fizjologa, który nie zainteresowałby się terapią genową. Takie właśnie zainteresowania prof. Edwarda Johnsa były impulsem do kolejnej serii badań nad ewentualnym zastosowaniem tego typu terapii na zahamowanie progresji nadciśnienia tętniczego i niewydolności nerek. Wykazały one, iż oddziaływanie niektórych oligodeoksy nukleotydów na receptor angiotensyny II w mózgu wywołuje zarówno długotrwałe obniżenie ciśnienia tętniczego, jak też zmniejszenie aktywności autonomicznego układu nerwowego w nerkach. W innych z kolei badaniach wykazano, iż podanie określonego oligonukleotydu do genu TGF β powoduje jego blokadę, dając jako skutek zahamowanie upośledzenia funkcji nerek w modelu przewlekłej niewydolności nerek, wywołanej puromycyną. Powyższe w pełni oryginalne osiągnięcia spowo-

dowały, iż prof. Edward Johns wraz z zespołem jest także zaangażowany do badań nad nowymi lekami hipotensyjnymi, co stanowi dodatkowy ważny kierunek badań podstawowych. Profesor jest uznanym ekspertem w zakresie farmakologii doświadczalnej, o czym świadczy ożywiona współpraca z jednostkami badawczymi wielu czołowych koncernów farmaceutycznych na świecie. Z ekspertyz prof. Johnsa korzystały i nadal korzystają takie koncerny farmaceutyczne, jak: Pfizer, Bayer, Glaxo, Roche, Squibb, Merck-Sharp&Dohme czy Quintiles. O uznaniu w świecie naukowym dla dokonań prof. Johnsa świadczy także zaproszenie do udziału w radach naukowych takich renomowanych czasopism, jak: *Journal of Hypertension*, *British Journal of Pharmacology*, *Clinical and Experimental Pharmacology and Physiology*, *American Journal of Physiology*, *Nephron*.

Pomimo tak znakomitych osiągnięć Edward Johns pozostał niezwykle skromnym człowiekiem. Jest osobą, która lubi i potrafi dzielić się swoją wiedzą i umiejętnościami, o czym może zaświadczyć rzesza jego uczniów i współpracowników, tworzących następnie laboratoria i pracownie fizjologii nerek w takich krajach, jak: Australia, Malezja, Iran, Chiny, Japonia, Kuwejt, Zimbabwe czy Nowa Zelandia. Z większością z nich prof. Johns utrzymuje ożywione kontakty, wspomagając nadal swoją wiedzą i doświadczeniem, i angażując do wspólnych badań. Ta cecha jego charakteru dobrze jest znana gdańskiemu środowisku nefrologicznemu. Pięciu spośród pracowników naszej *Alma Mater*, łącznie z przedstawiającym tę laudację, przewinęło się przez jego pracownię. Dodatkowo dwoje kolejnych miało okazję sporadycznie odwiedzać podwoje gościnne laboratorium w czasie odbywania stażów naukowych w innym ośrodku nefrologicznym na Wyspach Brytyjskich. Wynikiem wspólnych badań jest kilkanaście publikacji w renomowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym. W czasie pobytów pod skrzydłami Edwarda Johnsa nauczyliśmy się wielu nie znanych nam dotąd technik badawczych, które potem z powodzeniem stosowaliśmy w Gdańsku. Z inicjatywy Profesora doszło do sformalizowania kontaktów naukowych poprzez podpisanie wieloletniej umowy pomiędzy naszą Uczelnią a Uniwersytetem w Birmingham w systemie Academic Link, subsydiowanym przez British Council.

Edward Johns wielokrotnie był w Polsce i w Gdańsku, uczestnicząc w seminariach, zjazdach i konferencjach, organizowanych przez nasze środowisko nefrologiczne. Bywał także gościem w Katedrze Biochemii Klinicznej AMG, w której prowadził ożywione dysputy naukowe z profesorami Stefanem Angielskim, Janem Stępińskim oraz nieodżałowanej pamięci Anzelmem Hoppe.

Profesor Johns jest znany i ceniony przez całe polskie środowisko nefrologiczne, gdyż był także jako wykładowca w Katowicach, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu, Bydgoszczy czy Warszawie. Polskie Towarzystwo Nefrologiczne zaliczyło go w poczet swoich członków honorowych. Należy dodać, że w ostatnich latach Profesor prowadzi także współpracę naukową z Pracownią Fizjologii Nerek i Płynów Ustrojowych Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN w Warszawie, dotyczącą roli tlenu azotu w regulacji czynności nerek przez układ nerwowy.

Na zakończenie pozwolę sobie wrócić do wątku osobistego. Pamiętam doskonale swój roczny pobyt w Birmingham. Z punktu widzenia naukowego dał mi on bardzo wiele. Wspominałem już wcześniej o cennych odkryciach i wspólnych publikacjach. Jednak z pewnej perspektywy czasowej uważam, że ważniejsze były jeszcze aspekty ogólnego podejścia Profesora do starań o granty naukowo-badawcze oraz prowadzona przez niego polityka publikacyjna. Prof. Johns był i jest bowiem mistrzem w zakresie zdobywania funduszy na badania naukowe. Świadczy o tym między innymi długa lista grantów naukowych w jego *curriculum vitae*. Tę podpatrzoną w czasie bezpośredniej współpracy z nim umiejętność starałem się przenieść do naszych warunków i zastosować w praktyce. Sądząc po tym, iż w naszej Klinice aktualnie realizowanych jest równolegle sześć grantów KBN (trzy indywidualne i trzy promotorskie) oraz cztery innego pochodzenia, można śmiało stwierdzić, iż „nauka nie poszła w las”. Drugą, niezwykle ważną umiejętność, którą zdobyłem dzięki prof. Johnsiowi i którą staram się wpoić swoim współpracownikom to publikowanie osiągnięć w jak najlepszych czasopismach naukowych. Jest to – dla parających się nauką – rzecz fundamentalna. Polityka, którą prowadził i prowadzi w tym zakresie prof. Edward Johns, polega na podejmowaniu próby publikowania w czasopismach o najwyższej renomie. Kiedy wyrażałem zdziwienie i powątpiewanie o celowości takiego właśnie postępowania, uzyskałem odpowiedź brzmiącą mniej więcej tak: „Nawet jeśli nam nie opublikują, to znakomici recenzenci pomogą udoskonalić pracę na tyle, że nie będzie problemów z jej opublikowaniem w czasopiśmie o stopień niższym w rankingu”. Metoda okazała się skuteczna, a jej zastosowanie spowodowało, że spośród kilkudziesięciu prac publikowanych przez nasz zespół rocznie ponad dziesięć stanowią zwykle publikacje w czasopismach z listy filadelfijskiej. I w tym przypadku „nauka nie poszła w las”.

Dodatkowo trzeba stwierdzić, że Edward Johns zawsze traktował nas wszystkich bardzo serdecznie i po przyjacielsku. Wielokrotnie czuliśmy się niemal członkami jego rodziny, tym bardziej, iż podobnie byliśmy zawsze traktowani przez jego żonę, Margaret – która jak każda żona wybitnego człowieka – dba o ciepło domowego ogniska.

Mam nadzieję, że przekonałem wszystkich obecnych, jak wyjątkowym człowiekiem, doskonałym, dociekliwym badaczem oraz prawdziwym przyjacielem Polski i Gdańska, Polaków i gdańszczan – jest prof. Edward J. Johns.

Wymienione w laudacji jego przymioty oraz zasługi sprawiły, że nasza *Alma Mater* nadaje mu dzisiaj najwyższe wyróżnienie – stopień doktora *honoris causa*.

Ośmielałem się także stwierdzić, że zaszczyt to obopólny, ponieważ dla naszej Uczelni to także wyjątkowa okazja, aby mieć w swoim gronie tak znakomitego doktora.

Wykład prof. Edwarda J. Johnsa

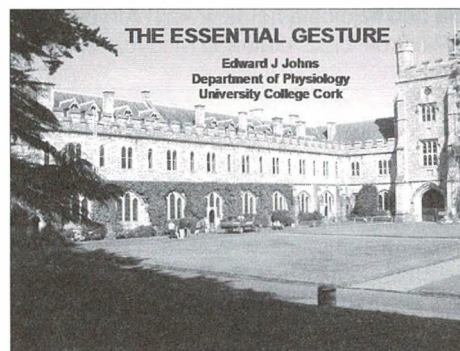
Niezbędny gest

Panie Rektorze,
Przyjaciele, Panie i Panowie,

To dla mnie wielki honor i przyjemność być z wami dzisiaj, podczas uroczystości wręczenia mi tytułu doktora *honoris causa* Akademii Medycznej w Gdańsku.

Trudno mi wyrazić moją radość i wdzięczność za otrzymane wyróżnienie. Jest to w pewnym sensie nagroda za zainicjowanie i kontynuowanie bliskiej współpracy, a następnie przyjaźni z wieloma z was, dzisiaj tu obecnych. Rzeczywiście, godny docenienia jest fakt, że nasza współpraca i wymiana rozwijały się przez okres ponad 20 lat. W pewnym sensie wspólnie dorastaliśmy.

Przypomnę niektóre kluczowe wydarzenia, które doprowadziły do naszego dzisiejszego spotkania.

Przezrocze 1:

Przezrocze przedstawia oryginalne budynki Kolegium Uniwersyteckiego w Cork, ustanowionego przez Królową Wiktorię w 1845 roku, ówczesnie zwanego Kolegium Królewskim. Było to jedno z czterech kolegiów królewskich, ufundowanych w Irlandii przez królową we wczesnym okresie jej rządów.

Co rozumiem przez określenie niezbędny gest? Ten zwrot nie jest oryginalny – wcześniej usłyszałem go od słynnego korespondenta BBC, Fergala Keane'a, w Kolegium Uniwersyteckim w Cork na publicznym wykładzie, którego wysłuchaliśmy razem z moją żoną Margaret. Postawił on tezę, że pojedyncze, nawet małe działanie jednostki może otworzyć dostęp lub możliwości, o których nawet nam się nie śniło. Patrząc wstecz na moje własne relacje z kolegami z Gdańska zacząłem wtedy próbować zrozumieć, jaki to niezbędny gest umożliwił spotkanie się naszych ścieżek i rozkwit naszej współpracy.

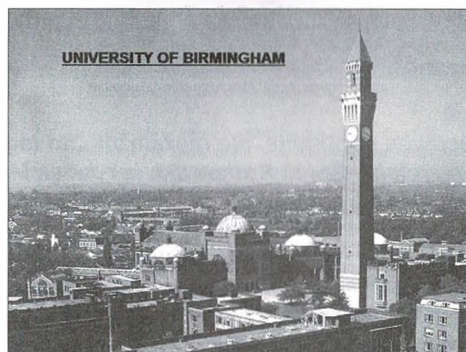
Wydaje mi się, że cała historia rozpoczęła się około 1984, 1985 roku, kiedy jeden z moich kolegów z Uniwersytetu Birmingham, dr Andrzej Zybroya, przebywał na stażu naukowym w Hanowerze, w Niemczech, razem z profesorem Brodem. W tym czasie spotkał on młodego nefrologa, dr. Jacka Manitiusa i zachęcił go by - jako osoba aktywnie prowadząca badania funkcji nerki i zainteresowana ich kontynuacją - napisał do mnie, do Birmingham. Po powrocie do Gdańska Jacek Manitius tak zrobił i jego list w końcu trafił na moje biurko.

Sam list w pewien sposób mnie przestraszył, ponieważ na tym etapie byłem osobą dosyć niedoświadczoną i nigdy nie miałem kontaktu z nikim spoza istniejącej wtedy „żelaznej kurtyny”. Co więcej, w tym czasie Polska znajdowała się w okresie niepewności i „zimna wojna” była wciąż obowiązującą rzeczy-

wistością. Po przemyśleniu sprawy, jak zawsze, pierwszą moją troską było znalezienie pieniędzy na staż badawczy Jacka Manitiusa. W tej sprawie zdecydowałem się wykorzystać pomoc dr. Joe Adu, nefrologa ze Szpitala Queen Elizabeth w Birmingham.

Podjęcie tej decyzji – nawiązanie kontaktu i znalezienie sposobu na posunięcie sprawy do przodu – można uznać za niezbędny gest.

Następnie napisałem projekt grantu i wysłałem go do regionalnych władz zdrowotnych West Midlands. Komitet ds. Badań Naukowych, po wyczerpującej rozmowie przeprowadzonej ze mną i z Joe Adu, przyznał nam grant. Dalszym krokiem były działania administracyjne w celu uzyskania wizy i choć w tamtym okresie było to niebagatelne zadanie, uzyskaliśmy grant na podróż od Wellcome Trust i zorganizowaliśmy nocleg. Wkrótce nadszedł dzień przyjazdu Jacka Manitiusa. Pojechałem odebrać go z lotniska Heathrow. Zobaczyłem go w hali przylotów – był z jedną małą walizką, która miała wystarczyć na cały jego pobyt, a była rozmiarów bardziej odpowiednich na weekend! Wróciliśmy do Birmingham i Jacek zamieszkał w domu pielęgniarskim w Norton Court.

Przezrocze 2:

Widok oryginalnych budynków Uniwersytetu w Birmingham. Uniwersytet został założony w 1900 roku przez Królową Wiktorię, już pod koniec jej władania. Został wzniesiony z cegieł i był w tym czasie pierwszym z miejskich uniwersytetów wybudowanych poza Oksfordem i Cambridge. Wszystkie te uniwersytety były później znane jako „uniwersytety z czerwonej cegły”, ze względu na rodzaj konstrukcji budynków w Birmingham.

Projekt naukowy polegał na zbadaniu wpływu nerwowych nerwów współczulnych na wchłanianie zwrotne wapnia. Omówiliśmy, co należy zrobić i jakie zastosować metody eksperymentalne. Jak dziś pamiętam, gdy w pierwszym dniu naszych doświadczeń Jacek Manitius zwrócił się do mnie z pytaniem: „Edward, powiedz, czy myśląc o naszych doświadczeniach powiedziałbyś *start* czy *begin*? To pytanie zszokowało mnie, ponieważ nigdy wcześniej jeszcze nikt nie stawiał przede mną takich językowych problemów, a ja do dziś wciąż nie jestem pewien, jaka jest właściwa odpowiedź.

Niezależnie od odpowiedzi, nasza przygoda się rozpoczęła! Rok minął szybko, wspólnie ciężko pracowaliśmy, a kiedy były sprzyjające okoliczności, robiliśmy także wspólnie wiele innych rzeczy.

Przezrocze 3:

Podsumowanie naukowych rezultatów projektu badawczego; artykuły opublikowane w czasopiśmie o wysokim impact factor, a także prezentacje towarzystw naukowych.

Jacek bardzo naciskał na rewizytę w Gdańsku. Rozpoczęliśmy przygotowania. Pamiętam, że trzeba było ubiegać się o grant podróżny i następnie załatwiać sprawy urzędowe – po-

1985-1986: Dr Jacek MANITIUS

West Midlands Regional Health Authority. Project title: Role of calcium channel antagonists in kidney function. 1985-1986.

Johns E.J. & Manitus, J. (1986) Br. J. Pharmac. **89**, 91-98.
Johns E.J. & Manitus, J. (1986) Br. J. Pharmac. **89**, 99-107.
Johns E.J. & Manitus, J. (1987) J. Physiol. **383**, 745-755.

Johns E.J. & Manitus, J. (1986) J. Physiol. **371**, 102P.
Johns E.J. & Manitus, J. (1986) J. Physiol. **373**, 30P.

nownie niebagatelne wyzwanie w tamtych czasach. Zaplanowaliśmy wizytę i kiedy już zbliżała się data wyjazdu, miał miejsce straszliwy wybuch i stopienie rdzenia reaktora w Czernobylu. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych było bombardowane telefonami i odradzało podróż, niezależnie od okoliczności. W końcu udało mi się zadzwonić do Jacka, który zapewnił mnie, że nie ma zupełnie problemu, ponieważ zostały zastosowane środki zabezpieczające w postaci tabletek z jodem, mających zapobiec wychwytowi jodu radioaktywnego!!

Znów do głosu doszedł niezbędny gest i na przekór wszelkim racjonalnym radom zdecydowałem się podjąć podróż do Gdańska.

Ta wizyta była dla mnie zupełnie inna niż te, których do tej pory doświadczyłem. Chociaż często podróżowałem na Zachód i do Stanów Zjednoczonych, nigdy nie byłem na Wschodzie. Kontrola dokumentów i odprawa celna przy wjeździe do kraju odebrały mi odwagę, formalne przyjęcie i bardzo odmienny dla mnie stopień rozwoju był wielką i nieoczekiwaną niespodzianką. Jednakże, pomimo wszelkich różnic, ludzie byli uprzejmi, troskliwi i nastawieni na uprzyjemnienie mojego pobytu.

Podczas wizyty po raz pierwszy spotkałem profesora Andrzeja Manitiusa, wtedy ordynatora Kliniki Nefrologii w Gdańsku. Był fascynującą osobą, ale wyraźnie miał wiele problemów do rozwiązania. W rzeczywistości jego głównym zajęciem podczas mojego pobytu było zapewnienie zapasów heparyny pacjentom leczonym hemodializą. Ten problem szczególnie zapadł mi głęboko w pamięć, ponieważ ja sam, krótko przed wyjazdem, zamówiłem dużą ilość heparyny do naszego laboratorium badawczego. Kontrast pomiędzy tymi dwoma sytuacjami był najbardziej uderzający.

Przezrocze 4:

Chwila na relaks. Jacek Manitius, ja oraz prof. Manitius z żoną w ich domu w Sopocie.

Właśnie wtedy po raz pierwszy spotkałem Bolka Rutkowskiego, który pomagał podejmować mnie podczas tej wizyty. Był bardzo uprzejmy i kurtuazyjny, i świetnie się mną opiekował, szczególnie przed moim oficjalnym wykładem w Klinice. Starał się mnie rozluźnić, serwując filiżankę kawy zaparzonej w polskim stylu, a ja zacząłem ją pić zanim fusy opadły na dno

filiżanki! Tak więc, po pierwszym łyku, miałem usta pełne fusów. Był problem z pozbyciem się ich i kiedy zacząłem wykład, cały czas czułem w ustach fusy.

To podczas tej wizyty Bolek Rutkowski zasugerował, że chciałby spędzić trochę czasu w Birmingham, pomagając nam w pracy naukowej. Doświadczwszy osobiście sytuacji w Europie Wschodniej zacząłem bardziej doceniać przyczyny, dla których ludzie chcą spędzić jakiś czas poza krajem – i znów wykonałem niezbędny gest, poszukując po powrocie do domu sposobu sfinalizowania pobytu Bolka. Jeżeli pamięć mnie nie myli, uzyskałem możliwość finansowania z British Heart Foundation, ukierunkowanej na wymianę z Europą Wschodnią. Złożyłem podanie o grant, który – ku mojej radości – został przyznany.

Raz jeszcze uruchomiony został proces administracyjny, który miał zagwarantować Bolkowi bezproblemowy przejazd do Wielkiej Brytanii i zapewnić mu jakieś miłe miejsce do mieszkania. W rzeczy samej, miałem pewne doświadczenie, że pracując z młodszymi pracownikami naukowymi łatwiej jest ich ukierunkować, podczas gdy praca z kolegami w swoim wieku staje się nieco większym problemem.

W końcu Bolek przyjechał, urządził się i zaczął ciężko pracować. Jeszcze raz muszę powiedzieć, że byliśmy bardzo wdajni, jeżeli chodzi o badania i znacząco posunęliśmy się do przodu. W rzeczywistości to właśnie w tym okresie Bolek dał mi pierwsze lekcje zrozumienia procesu chorobowego, jakim jest przewlekła niewydolność nerek, co niezwykle pomogło mi w rozwijaniu licznych programów badawczych w Birmingham.

1987-1988: Dr Bolek RUTKOWSKI

British Heart Foundation. Project title: Atriopeptins: their action on the kidney in experimental models of hypertension and chronic renal failure. 1987-1988

Johns E.J. & Rutkowski, B. (1990) Eu. J. Pharmac. 185 125-135.

Johns E.J. & Rutkowski, B. (1989) J. Hypertension. 7 675-687

Johns E.J. & Rutkowski, B. (1990) Br. J. Pharmac. 99 317-322.

Johns E.J. & Rutkowski, B. (1987) Br. J. Pharmac. 92 557P.

Johns E.J. & Rutkowski, B. (1987) A.S.N.

Johns E.J. & Rutkowski, B. (1988) Br. J. Pharmac. 94 457P.

Przezrocze 5:

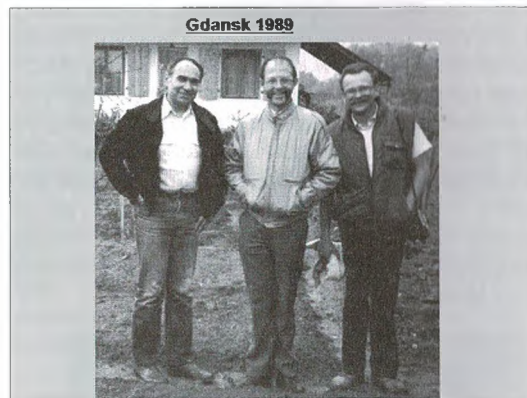
Nasza naukowa aktywność i wydajność.

I znów opublikowaliśmy prace w czasopiśmie o wysokim *impact factor* i przygotowaliśmy prezentacje dla towarzystw naukowych. Bolek Rutkowski, co wszyscy musicie potwierdzić, jest wielkim dyplomatą i „katalizatorem”. Zaskoczyło mnie, kiedy podczas pobytu u nas, aktywnie zaangażował się w programach klinicznych w Szpitalu Queen Elizabeth. Co więcej, wyszukał nawet aparaty do hemodializy, które nie były już potrzebne w naszym miejscowym szpitalu i zorganizował dla nich transport do Gdańska, żeby wspomóc tutejszy program dializoterapii. Gdańsk i gdańska Akademia Medyczna mają prawdziwe szczęście mając tak zaangażowanego orędownika.

Wyjazd Bolka, tak jak to było w przypadku Jacka, przyniósł żal z rozstania i zarówno nasze życie zawodowe, jak i prywatne trochę opustoszało. Jednakże obustronne porozumienia pozwoliły na podjęcie próby zdobycia funduszy, umożliwiających mi wyjazd do Polski w roku następnym. Udało się tego dokonać, ponieważ Królewskie Towarzystwo Naukowe wspomagało wtedy wymianę pomiędzy Wielką Brytanią a Polską.

Właśnie wówczas Jacek Manitiusz otoczył mnie opieką i powitał mnie na lotnisku w Warszawie. Wcześniej uzgodniono i zorganizowano mi trasę wykładową po Polsce przed przyjazdem do Gdańska na jeden z kongresów Polskiego Towarzy-

stwa Nefrologicznego. I znów nasuwa się refleksja, że pomimo niedoborów benzyny w tym okresie udało nam się odbyć fantastyczną podróż, chociaż moja walizka sąsiadowała w bagażniku samochodu z wielkim, tandetnym kanistrem benzyny! Odbyliśmy fascynującą podróż wokół Polski, odwiedzając Kraków, spotykając po raz pierwszy profesora Kokota i mając przywilej odwiedzenia Częstochowy i Kaplicy Czarnej Madonny. Nasz przyjazd do Gdańska został skwapliwie odnotowany przez milicję. My włączyliśmy się aktywnie w prace kongresowe.

Przezrocze 6:

To było pracowite spotkanie, ale niezależnie od tego mieliśmy czas na relaks. Bolek Rutkowski, ja i Jacek Manitiusz pewnego popołudnia w domku letniskowym Bolka.

To właśnie wtedy przedstawiono mi młodego człowieka, Andrzeja Chamienię, który także wyraził zainteresowanie odwiedzeniem laboratorium w Birmingham. Od tego czasu zacząłem mieć odczucie, że nasze laboratorium badawcze w Birmingham było wysuniętą placówką badawczej aktywności Kliniki Nefrologii w Gdańsku!

Ustaliliśmy, że spróbujemy uzyskać fundusze dla Andrzeja Chamienię. Jeszcze raz wykonany został niezbędny gest.

Andrzej ubiegał się o stypendium British Council i uzyskał je, częściowo dzięki temu, że mógł wskazać ośrodek, który będzie gościł go w Zjednoczonym Królestwie. Na tym etapie proces administracyjny i organizowanie mieszkania było dla nas już niemal rutyną, dlatego też Andrzej szybko odnalazł się w miejscowym życiu i pracy naukowej Uniwersytetu w Birmingham. W ciągu roku zasygnalizował, że chciałby zostać dłużej i miał szczęście – naszej grupie przyznano grant British Heart Foundation na trzyletnie stypendium członkowskie. Znając możliwości Andrzeja byłem bardzo szczęśliwy, że chciałby się tego podjąć, ale zdawałem sobie sprawę, jak ciężkiej pracy to wymaga.

1989-1994: Dr Andrzej CHAMIENIA

1989-1990: British Council Scholar

1990-1993: British Heart Foundation. Adrenergic regulation of kidney function.

Przezrocze 7:

Andrzej zgadza się na trzyletnie stypendium i podejmuje się wszystkich związanych z tym obowiązków!

W końcu Andrzej został z nami przez cztery lata i stał się niemal członkiem naszej rodziny. Była to także bardzo aktywna faza naszych kontaktów naukowych.

Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1991) Br J Pharmac. 103 1893-1898.
Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1992) Eu. J. Pharmacol. 218 319-325.
Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1994) Br J Pharmac. 112 214-218.
Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1994) J Pharm Exp Ther 269 215-220.

Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1991) J. Physiol. 435 67P.
Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1991) Br. J. P. 104 393P.
Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1992) N. D. T. 7 680P.
Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1993) N. D. T. 8 667.
Chamlenia, A. L. & Johns E.J. (1993) N. D. T. 8 936P.
Chamlenia, A., L. & Johns E.J. (1993). ISN, Jerusalem.
Chamlenia, A.L. & Johns E.J. (1994). Clin. Aut. Res. 4 80P.

Przezrocze 8:

Publikacje – zarówno pełne prace, jak i doniesienia przedstawiane na konferencjach krajowych i międzynarodowych, które były wynikiem naszej działalności badawczej z tego okresu.

BIRMINGHAM-GDANSK ACADEMIC LINK

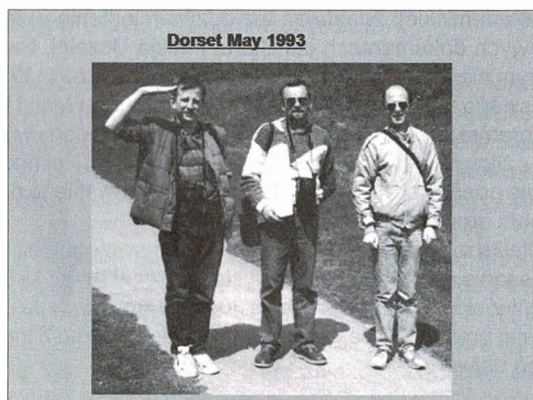
An exchange scheme funded by the British Council (1991-1994) to allow visits between the Department of Physiology at Birmingham and the Department of Nephrology at the Medical Academy, Gdansk, Poland. Research studies were carried out into the usefulness of calcium antagonists in regulating kidney function in renal failure.

Manitius, J, Johns, E.J., & Chamlenia, A.L. (1998). The effect of nitrendipine on renal haemodynamics and tubular reabsorption and its neural control in anaesthetised rats with chronic renal failure J Physiol. Pharmac. 50 89-98.

Przezrocze 9:

Pomiędzy Uniwersytetem Birmingham i Akademią Medyczną w Gdańsku podpisane zostało memorandum o współpracy.

Miało to rzeczywiście pewien konkretny wymiar, jako że było wsparte przez grant British Council i dawało możliwość odbycia serii wymian przez okres dwóch lub trzech lat. Odnosiło się wrażenie, że co sześć miesięcy albo my odwiedzaliśmy Gdańsk, albo ktoś ze starszych pracowników naukowych nas odwiedzał, bądź młodzi nabywali kilkutygodniowych doświadczeń w laboratorium. Ciężar opieki nad tymi osobami ponosił Andrzej Chamlenia, co czyniło moje zadanie łatwiejszym. Ale mieliśmy także czas odprężyć się razem na krótkich wspólnych wakacjach.

Dorset May 1993

Przezrocze 10:

Weekend w hrabstwie Dorset, w którym pisarz Thomas Hardy umieścił akcję wielu swoich powieści.

I tak dotarliśmy do połowy lat dziewięćdziesiątych i świat zmienił się radykalnie. Niemcy zburzyli mur berliński, „żelazna kurtyna” stopniała i Polska w końcu rozpoczęła swoją odbudowę jako niepodległe państwo. Mając świadomość niepodległości i mogąc kształtować swoją własną przyszłość, młodzi ludzie mieli mniejszą potrzebę opuszczania kraju dla zdobycia nowych doświadczeń. Obecnie w krajowych instytucjach medycznych pracują nefrolodzy i inni lekarze o międzynarodowej sławie. Działalność i publikacje wychodzące z Kliniki Nefrologii w Gdańsku potwierdzają ten potencjał.

Jednakże taka sytuacja mogła zaistnieć tylko dzięki ciężkiej pracy i poświęceniu tych osób, które wyjeżdżały z kraju po to, by wrócić do niego, a zdobytą wiedzę i doświadczenie wykorzystywać w macierzystych instytucjach. Trzeba oddać hołd tym osobom, jako że w czasie ich powrotu Polska stała się krajem silnej konkurencji, podejmując wyzwanie pełnowartościowego członkostwa we Wspólnocie Europejskiej.

Jak Państwo widzicie, niezbędny gest objawia się w licznych postaciach, ale zawsze trzeba go wykonać, choć nikt nie może odgadnąć, dokąd doprowadzi i co może z niego wyniknąć!

Cork August 2005

Przezrocze 11:

Moja obecna grupa badawcza w Kolegium Uniwersyteckim w Cork, moim nowym domu.

Proszę zwrócić uwagę na najmłodszego członka naszego zespołu, jako że Gdańsk jest wciąż reprezentowany! Ubiegłego lata Łukasz Zdrojewski, jeden ze studentów pierwszego roku Akademii Medycznej w Gdańsku, dołączył do nas na miesiąc, żeby nabrać doświadczenia w prowadzeniu badań. Jeszcze raz wykonany został niezbędny gest, ale w kierunku nowego pokolenia! W ich rękach spoczywa nasz rozwój.

Pozdrawiam wszystkich! Dążmy razem ku lepszej przyszłości!

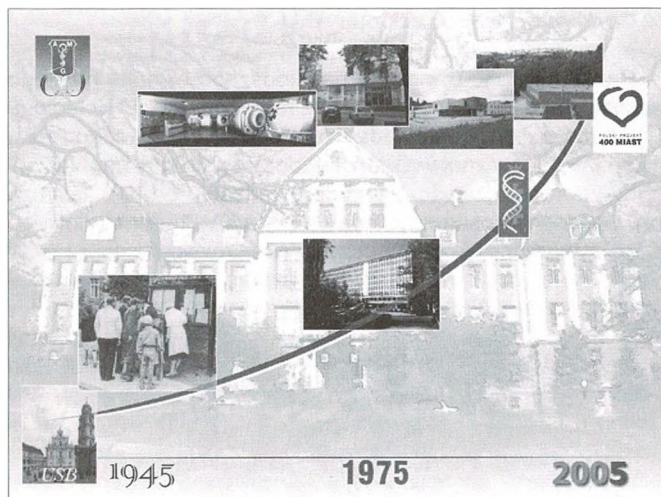

WYKŁAD INAUGURACYJNY

Wysoki Senacie, Dostojni Goście,
Szanowni Państwo,

Minione 60 lat naszej Uczelni to niewiele w porównaniu do szacownych, wywodzących się ze średniowiecznej tradycji uniwersytetów, ale z drugiej strony to niemało, jeżeli pamiętamy, że zaledwie 87 lat minęło od odzyskania przez Polskę niepodległego państwa. W tym czasie nastąpił także niebawmy rozwój technologiczny, a nauk biologicznych i medycznych w szczególności. Przedstawiona na ekranie krzywa obrazuje, że staramy się nadążać za rozwojem i postępem medycyny, którego wszyscy jesteśmy świadkami. Przybyły nam nowe, piękne budynki, doskonale wykształceni ludzie i dużo nowoczesnej aparatury, a wiele spośród starych pomieszczeń uległo gruntownej modernizacji. Wraz ze szpitalem klinicznym zatrudniamy dziś ponad 5 000 pracowników i kształcimy ponad 4000 studentów.

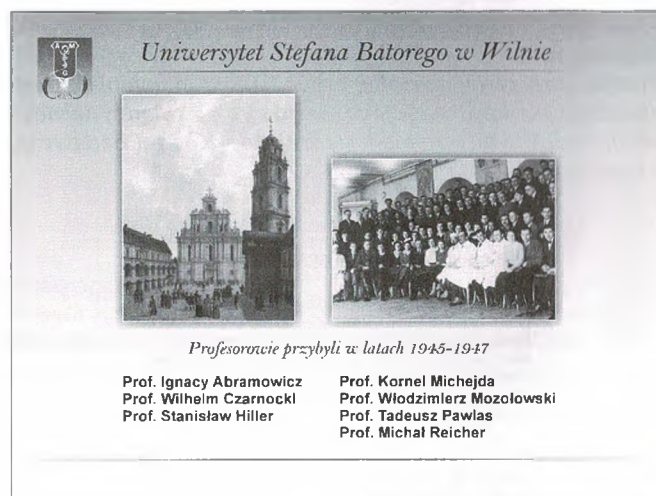

Na strukturę Uczelni u jej zarania składały się 3 wydziały/oddziały: lekarski, farmaceutyczny i stomatologiczny. W 1993 r. AMG utworzyła wspólnie z Uniwersytetem Gdańskim Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii. Przed dwoma laty powrócił po latach w strukturę Uczelni Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni.

Oprócz tradycyjnych kierunków kształcenia lekarzy medycyny, stomatologii i magistrów farmacji prowadzimy od 1999 r. zaoczne studia magisterskie z zakresu pielęgniarstwa. Uruchomiliśmy ponadto 3-letnie wyższe studia zawodowe, kończące się nadaniem tytułu zawodowego licencjata, na takich kierun-

kach jak analityka medyczna, biotechnologia, pielęgniarstwo i położnictwo, fizjoterapia, zdrowie publiczne (w specjalnościach higiena stomatologiczna, ratownictwo medyczne oraz techniki medyczne – elektroradiologia i protetyka stomatologiczna). Na Wydziale Lekarskim od czterech lat intensywnie rozwijamy tok studiów lekarskich w języku angielskim adresowany do obco-krajowców. Tak więc staliśmy się prawdziwym medycznym uniwersytetem.

Powstająca w 1945 roku na wojennych zgłiszczach Akademii Lekarskiej w Gdańsku bardzo wiele zawdzięcza grupie pro-

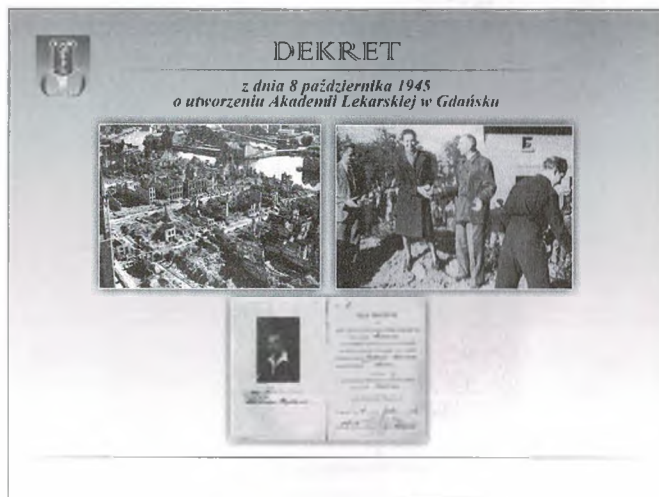

fesorów Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, którzy przybyli tu jako repatrianci w pierwszych latach powojennych. Oprócz wymienionych na ekranie nazwisk profesorów USB, przybyło tu także wielu innych wileńskich lekarzy uniwersyteckich, którzy w krótkim czasie stali się w Gdańsku profesorami, jak Zdzisław Kieturakis, Witold Sylwanowicz, Karol Szymoński, Jerzy Pawłowski, Ksenia Lutomska i wielu innych. Nie tylko znaczna liczba tych ludzi przybyłych do Gdańsk z Wilna była ważna, ale w pierwszym rzędzie ich niezwykle wysokie kwalifikacje, patriotyzm i ogromne walory moralne. Każdy z nich stworzył prawdziwą szkołę i znakomicie wykształcił, a także, co należy z naciskiem podkreślić, wychował dużą grupę ludzi. Odcisnęli więc niezwykle silne i trwałe piętno na naszej Uczelni. Można powiedzieć, że dzisiejsza AMG już przy urodzeniu otrzymała bardzo dobre geny! Tak więc wileńska tradycja obecna jest bardzo silnie w świadomości naszej wspólnoty akademickiej, znajdując też odzwierciedlenie w tak podstawowych dokumentach jak Statut i Misja Uczelni. Świadczy też o tym niedawna inicjatywa absolwentów naszego Wydziału Lekarskiego, rocznika 1954, ufundowania obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej, który został dziś właśnie poświęcony w kościele oo. pallotyńów pw. Matki Boskiej Częstochowskiej przez metropolitę gdańskiego, ks. abp. Tadeusza Gołowskiego podczas porannej uroczystej Mszy Św.

Z wielką radością i zadowoleniem odnotowujemy też fakt, że zaproszenie na dzisiejszą uroczystość przyjął rektor Uniwersytetu Wileńskiego prof. Bendiktas Juodka, którego reprezentuje tu dzisiaj prof. Irena Balciuniene, dyrektor Instytutu Stomatologii tego uniwersytetu.

Organizacja i uruchomienie Akademii Lekarskiej w Gdańsku, powołanej do życia dekretem z dnia 8 października 1945 roku, było niezwykle trudnym zadaniem. W kwietniu 1945 r. ówczesny minister zdrowia Franciszek Litwin uzyskuje decyzję Rady

PROFESORA WIESŁAWA MAKAREWICZA

Ministrów o utworzeniu Akademii Lekarskiej w Gdańsku, podległej bezpośrednio Ministerstwu Zdrowia. W lipcu tegoż roku Armia Czerwona oficjalnie przekazuje ocalałe budynki ekipie polskiej, na czele której stoi dr Stefan Michalak. Najpierw przystąpiono do przejęcia szpitala, w którym znajdowało się ponad 2000 rannych i chorych. Pierwszym dyrektorem szpitala został dr Stefan Michalak, a pierwszym rektorem prof. Edward Grzegorzewski. Na pierwszy rok studiów lekarskich przyjęto 235 osób, które rozpoczęły zajęcia akademickie 12 listopada 1945 r. Pierwszej zimy 1945/46 wykłady i ćwiczenia odbywały się w nieogrzewanym budynku przy al. Zwycięstwa 42, który aktualnie podlega właśnie gruntowej odbudowie i modernizacji.

Pierwsi studenci, doświadczeni zawieruchą wojenną, rozpoczęli naukę w jakże odmiennych od dzisiejszych warunkach. W zrujnowanym mieście, wspólnie z profesorami, budowali w sensie dosłownym zręby naszej Uczelni. Ich zapałowi i entuzjizmowi towarzyszył entuzjazm ówczesnych profesorów świadomych pilnej potrzeby szybkiego zapalenia wojennej luki w zdziesiątkowanej kadrze lekarskiej.

Wszystko to działo się jakby na wyspie otoczonej wrogim żywiołem, bez pomocy polskiego społeczeństwa, którego wówczas jeszcze w Gdańsku nie było.

Ten pierwszy, niezwykle dramatyczny, pionierski okres w historii naszej Uczelni doczekał się licznych opracowań historycznych i wielu opublikowanych wspomnień bezpośrednich uczestników tych wydarzeń. W gronie byłych rektorów naszej Uczelni zasiada dziś z nami prof. Mariusz Żydowo, który będąc studentem tego pierwszego rocznika otrzymał indeks Akademii Lekarskiej w Gdańsku z numerem jeden!

Obchodząc jubileusz 60-lecia warto zdać sobie sprawę, że dokładnie w połowie tego historycznego okresu, w roku 1975, oddano do użytku nowy budynek zakładów teoretycznych nazywający się dzisiaj Collegium Biomedicum. Ukończenie tej największej w dziejach AMG inwestycji budowlanej było wielkim i bardzo ważnym wydarzeniem dla dalszego rozwoju Uczelni. Katedry nauk podstawowych, zwanych niesłusznie „teoretycznymi” pracowały od 1945 roku w bardzo trudnych warunkach lokalowych, w mocno już zużytych poniemieckim budynku tzw. „Starej Anatomii” przy al. Zwycięstwa 42. Uważam, że było przejawem wielkiej dalekowzroczności ówczesnych władz Uczelni, z rektorem prof. Jakubem Personem na czele, rozpoczęcie już w latach 60. starań o uruchomienie tej inwestycji jako tzw. inwestycji centralnej, finansowanej bezpośrednio z budżetu Ministerstwa Zdrowia. Projektowanie i pro-

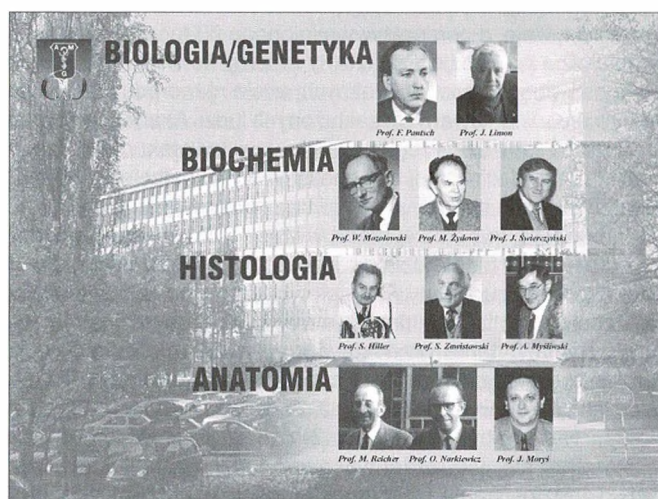

ces inwestycyjny ciągnęły się bardzo długo. W ostatecznie pomyślnym przeprowadzeniu tej inwestycji wielkie zasługi położyli prof. Mariusz Żydowo, który przez lata był pełnomocnikiem rektora dla tej budowy i mgr inż. Kazimierz Lass, który ówczesnie był dyrektorem Zarządu Inwestycji AMG.

Przeprowadzka katedr nauk podstawowych do nowego budynku nastąpiła w 1975 roku i bardzo znacząco poprawiła warunki pracy naukowo-badawczej oraz dydaktyki tych jednostek. Łączyło się to bowiem z gruntowną modernizacją wyposażenia aparaturowego i udostępnieniem dla dydaktyki kompleksu trzech nowoczesnych sal wykładowych na blisko 300 miejsc każda.

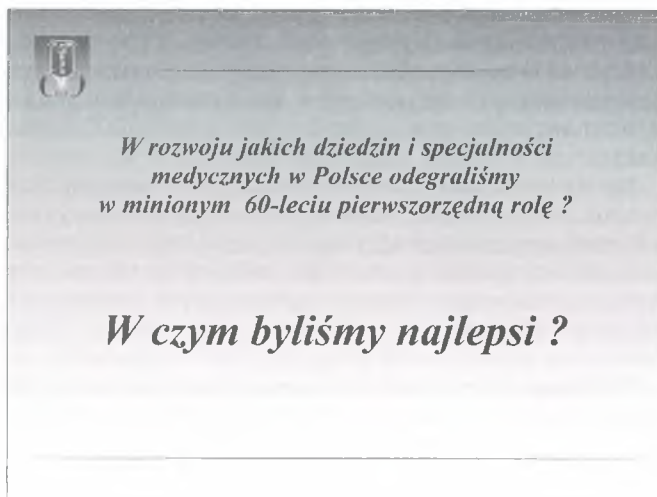
Nastąpiło to w szczególnym momencie gwałtownego rozwoju nauk podstawowych na świecie, warunkujących dalszy rozwój medycyny praktycznej. Dzięki temu mogliśmy dotrzymać kroku reszcie Europy w nauce, ale także i w kształceniu, nie tylko w podstawowych naukach biomedycznych, ale również i w praktyce klinicznej.

W budynku Collegium Biomedicum cztery katedry osiągnęły szczególnie wartościowe sukcesy na polu zarówno nauki, jak i dydaktyki. Zdobyły bardzo znaczącą pozycję w kraju, odgrywając ważną rolę w rozwoju swoich dyscyplin. Stanowią też one silne zaplecze naukowe wykorzystywane z sukcesem w działalności badawczej wielu klinik.

- Katedra i Zakład Biologii i Genetyki, kierowana przez prof. Janusza Limona, rozwinęła bardzo wartościowe badania w zakresie cytogenetyki i genetyki molekularnej nowotworów, o dużym znaczeniu dla diagnostyki terapii klinicznej, prowadząc równocześnie poradnię badań prenatalnych.
- Katedra i Zakład Biochemii, kierowana przez prof. Juliana Świerczyńskiego, prowadzi liczne projekty badawcze i osiągnęła duże sukcesy, m.in. w zbadaniu metabolizmu nukleotydów w niedotlenionym sercu i w erytrocytach chorych na przewlekłą niewydolność nerek oraz w wyjaśnieniu regulacji enzymów lipogenezy w tkankach zwierząt i człowieka.
- Katedra Histologii i Immunologii, kierowana przez prof. Andrzeja Myśliwskiego, rozwinęła w szczególności badania w zakresie gerontologii doświadczalnej i klinicznej, stając się w tej dziedzinie liderem w kraju.
- Katedra Anatomii, kierowana przez prof. Janusza Morysia, prowadzi bardzo zaawansowane badania i osiąga sukcesy w zakresie neurobiologii doświadczalnej. W tej dziedzinie jednostka ta stała się wiodącą w skali kraju, zdobywając wysoką pozycję w nauce światowej.

Trzy spośród tych katedr zostały zorganizowane bezpośrednio po wojnie i pięknie rozwinięte przez wileńskich profesorów: Włodzimierza Mozołowskiego, Stanisława Hillera i Michała Reichera. W dowód szacunku i wdzięczności trzy główne sale wykładowe w wybudowanym w 1975 r. gmachu Collegium Biomedicum, zostały nazwane imieniem tych trzech wielce zasłużonych dla rozwoju AMG profesorów.

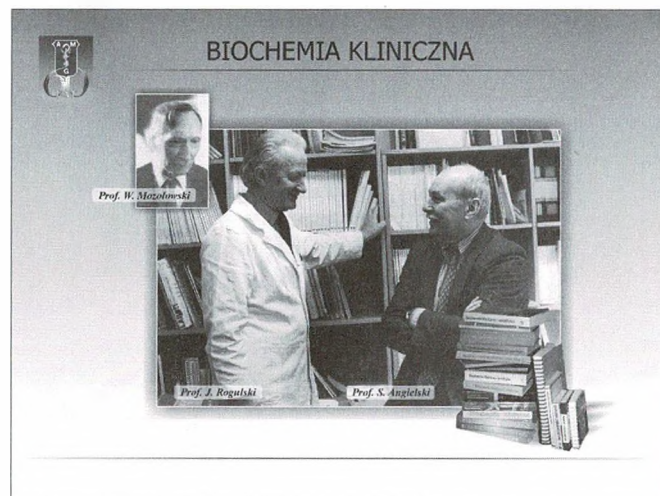

Proponując tytuł mego dzisiejszego wykładu „Jubileuszowe refleksje, nie tylko o historii...” i myśląc o jego treści stawiałem sobie pytanie, jaki należy przyjąć klucz do selekcji tego, o czym retrospektywnie, z perspektywy minionego 60-lecia powinienem w wykładzie powiedzieć? Mielśmy i mamy bowiem w Akademii wiele osiągnięć naprawdę ważnych, wiele różnorodnych sukcesów i wielu utalentowanych, zasłużonych ludzi. Akademia dobrze przez te 60 lat służyła regionowi i krajowi, w wielu dziedzinach nauki i praktyki klinicznej osiągnęliśmy wysoki stopień profesjonalizmu i liczące się indywidualne bądź zbiorowe sukcesy.

Wybór był tym bardziej nieodrzeczny, że JM Rektor przeznaczył dla mnie w planie dzisiejszej uroczystości 20 minut czasu na wykład inauguracyjny. Po wielotygodniowym zastanawianiu się uznałem, że takim kluczem może być próba udzielenia odpowiedzi na pytanie przedstawione na ekranie. Mianowicie w rozwoju jakich dziedzin i specjalności medycznych w Polsce odegraliśmy w minionym 60-leciu pierwszorzędą rolę? Innymi słowy – w czym byliśmy najlepsi?

Starłem się więc zidentyfikować ludzi i uprawiane przez nich dziedziny nauki bądź specjalności, których różnorodna działalność kliniczna, naukowa, organizacyjna, dydaktyczna,

a także publikacyjna wywarła w jakimś okresie czasu istotny wpływ na rozwój danej dyscypliny lub specjalności w skali kraju. Jak dalece to mi się udało – oceniać słuchacze i czytelnicy.

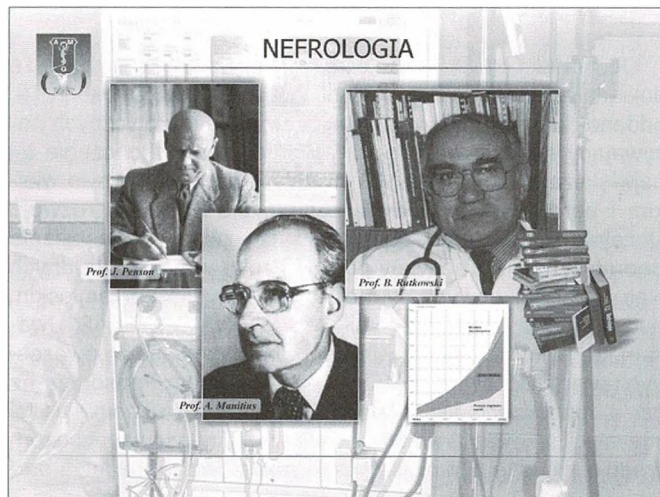

Gdańska Szkoła Biochemii Klinicznej, która zapoczątkowała rozwój tej dyscypliny w Polsce, wywodzi się z Zakładu Chemii Fizjologicznej, kierowanego przez prof. Włodzimierza Mozołowskiego. Dwaj uczniowie Profesora Stefan Angielski i Jerzy Rogulski utworzyli w 1963 r. Pracownię Biochemii Klinicznej przemianowaną później na Zakład, a w roku 1980 na Katedrę.

Ich działalność w latach 1970–90 nadała nowoczesne oblicze biochemii klinicznej w Polsce. Przyczyniły się do tego opracowane i wdrożone w Gdańsku programy nauczania oraz bardzo aktywna i wysoko oceniana działalność naukowa. Zainteresowanie badawcze skupione były na nerce, co niewątpliwie przyczyniło się także do znakomitego rozwoju nefrologii klinicznej w naszej Uczelni. Towarzyszyła temu imponująca działalność publikacyjna – liczne podręczniki, z których uczyli się zarówno studenci, jak i specjalizujący się w diagnostyce laboratoryjnej lekarze i farmaceuci. Szczególną uwagę przywiązywano do analitycznej wiarygodności oraz klinicznej użyteczności wyników badań, a badanie laboratoryjne traktowano jako specjalistyczną konsultację lekarską.

Do ukształtowania tej specjalności w kraju przyczyniła się także aktywna działalność organizacyjna jako konsultantów krajowych. Prof. S. Angielski jako prezes kierował w latach 1976–1979 Polskim Towarzystwem Diagnostyki Laboratoryjnej, a prof. J. Rogulski został w 1994 r. prezesem Kolegium Medycyny Laboratoryjnej w Polsce.

Nefrologia w naszej Uczelni ma długą i piękną tradycję. Ta w prawdziwym znaczeniu szkoła lekarska wywodzi się od Profe-

sora Jakuba Pensona, którego godnym następcą był prof. Andrzej Manitus, a od 1992 r. Klinika osiąga sukcesy pod kierownictwem prof. Bolesława Rutkowskiego.

Działalności prof. Bolesława Rutkowskiego jako krajowego konsultanta w latach 1992–1999, później w latach 1999–2005 jako Krajowego Koordynatora Programu Poprawy i Rozwoju Dializoterapii w Polsce zawdzięczamy znakomity, dynamiczny rozwój i zwiększenie dostępności leczenia nerko zastępczego w Polsce. Bez żadnej przesady można dziś powiedzieć, że w tej dziedzinie dogoniliśmy Europę!

W Polsce	1984 r.	2003 r.	Współczynnik wzrostu (X)
Stacje dializ	54	204	4
Liczba stanowisk	296	2 259	7
Liczba pacjentów	962	11 400	12

Postępowi dializoterapii towarzyszył rozwój transplantacji nerek i to nie tylko od osób zmarłych, ale także, poczynając od roku 1999 od dawców niespokrewnionych. W ośrodku gdańskim przeprowadzono pierwsze w kraju transplantacje wyprzedzające (z pominięciem stosowania dializoterapii). O dynamice rozwoju transplantacji nerek w AMG świadczą następujące liczby: w 1980 r. – 9 zabiegów, w 1996 r. – 18 zabiegów, co stanowiło 5% w skali kraju, a w 2004 r. 90 zabiegów, co stanowiło 8,6% w skali kraju.

Tej pięknej działalności organizacyjnej i klinicznej towarzyszą bardzo znaczące osiągnięcia naukowo-badawcze, niezwykle intensywna praca szkoleniowa i ogromna aktywność publikacyjna, w tym wielu podręczników. Wszystko to w sposób bardzo znaczący przyczyniło się do ukształtowania nowoczesnego oblicza tej dyscypliny w Polsce, a także do uznania, jakim cieszy się polska nefrologia w świecie. Świadczy o tym między innymi zaliczenie gdańskiej Kliniki do elitarnego grona europejskich ośrodków edukacyjnych w zakresie nefrologii.

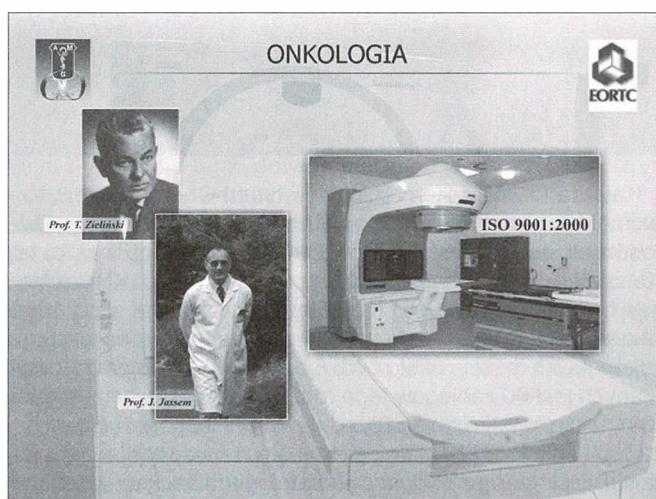

Historia Wydziału liczy dziś zaledwie 12 lat! Jego powstanie i szybki rozwój zawdzięczamy w głównej mierze postaciom przedstawionym na ekranie, prof. Wacławowi Szybalskiemu, prof. Karolowi Taylorowi i prof. Annie Podhajskiej, absolwentce AMG, a obecnie profesorowi w Uniwersytecie Gdańskim.

W powszechnej opinii ten młody Wydział odniósł wielki sukces! Z perspektywy minionego czasu widać, że jego organizatorzy szczęśliwie trafili w odpowiedni moment, kiedy biotechnologia stawała się właśnie „wschodzącą gwiazdą” i nadzieją medycyny. Sukces ten Wydział zawdzięcza w pierwszym rzędzie znakomitej kadrze, którą skupił. O dynamice tego niewielkiego zespołu najlepiej świadczy fakt, że w tak krótkim przecie-

czasie, 15 badaczy związanych z Wydziałem habilitowało się, a 10 uzyskało tytuł profesora. O wielkim potencjale Wydziału świadczy także realizacja dwóch znaczących inwestycji budowlanych, budynku przy ul. Kładki 24 (UG) i budynku Trójmiejskiej Akademickiej Zwierzętarni Doświadczalnej (AMG) oraz uzyskiwane liczne międzynarodowe granty badawcze.

Obok wysokiej pozycji naukowej, potwierdzonej zaliczeniem do najwyższej kategorii w rankingu KBN, Wydział zdobył powszechne uznanie w kraju i za granicą jako instytucja edukacyjna doskonale przygotowująca absolwentów do pracy naukowej i nowoczesnej diagnostyki. Założenia systemu kształcenia, jakie sformułowali organizatorzy Wydziału, okazały się strzałem w dziesiątkę! Aktywny udział studentów w zajęciach ćwiczeniowych i seminaryjnych, szeroki dostęp do pracowni badawczych i kadry nauczającej, partnerskie relacje studentów i profesorów, liczne kontakty zagraniczne, uczestnictwo w szkołach letnich, konferencjach i wymóg publicznej prezentacji pracy magisterskiej w języku angielskim owocują solidnym wykształceniem i warsztatem naukowo-badawczym.

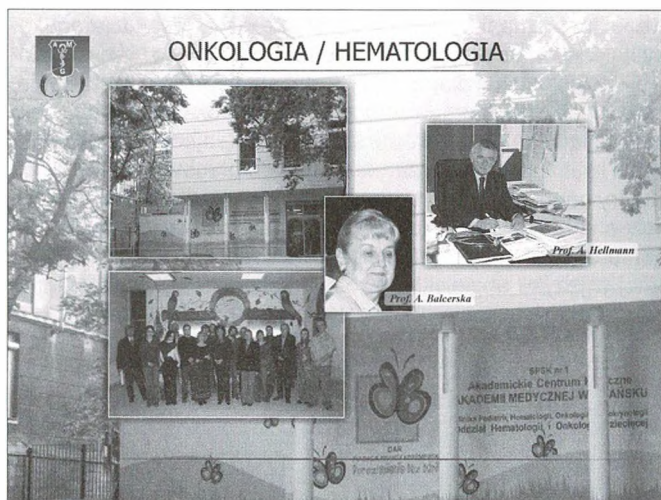
Początki nowoczesnej onkologii w naszej Uczelni zawdzięczamy prof. Tadeuszowi Zielińskiemu, który w 1964 r. objął kierownictwo usamodzielnionej Kliniki Radioterapii. Do dalszego rozwoju bardzo przyczyniła się przyjacielska współpraca z Instytutem Radioterapii w Glasgow kierowanym przez dr. Keitha Halnana, późniejszego doktora *honoris causa* AMG. W kilka lat po śmierci prof. T. Zielińskiego, w 1990 r. kierownictwo Kliniki obejmuje prof. Jacek Jassem i odtąd obserwuje się jej szybki rozwój. Aktualnie Klinika dysponuje najnowocześniejszą aparaturą i należy do czołowych ośrodków onkologicznych w kraju. Wyposażona jest w trzy najnowszej generacji przyspieszacz liniowy, dwa symulatory, nowoczesne systemy planowania leczenia oraz spiralny, 20-rzędowy tomograf komputerowy wykorzystywany do wirtualnej symulacji napromieniania i diagnostyki obrazowej. Procedury lecznicze w Klinice otrzymały w 2004 r. certyfikat zgodności z normą zarządzania jakością ISO 9001:2000.

Klinika prowadzi bardzo ożywioną działalność naukową w szerokiej współpracy międzynarodowej. W rankingach uczelnianych opartych o wielkość wskaźnika *impact factor* pierwsze miejsce wśród jednostek zajmuje Klinika Onkologii i Radioterapii, a wśród autorów jej kierownik prof. Jacek Jassem.

Uczelnia nasza była w skali kraju pionierem wprowadzenia zintegrowanego programu nauczania onkologii na lekarskich studiach przeddyplomowych. Zajęcia dydaktyczne prowadzone tutaj spotykają się z bardzo wysoką oceną studentów.

Klinika jest członkiem prestiżowej Europejskiej Organizacji Instytutów Onkologicznych (OEI) oraz posiada status afiliowanego ośrodka Europejskiej Organizacji do Badań nad Ra-

kiem (EORTC). Profesor Jassem pełnił funkcję przewodniczącego Grupy Raka Piersi EORTC, a obecnie przewodniczy Grupie Onkologicznej Europy Środkowej i Wschodniej (CEEEOG). W kraju jest wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Onkologicznego i Polskiego Towarzystwa Radioterapii Onkologicznej.

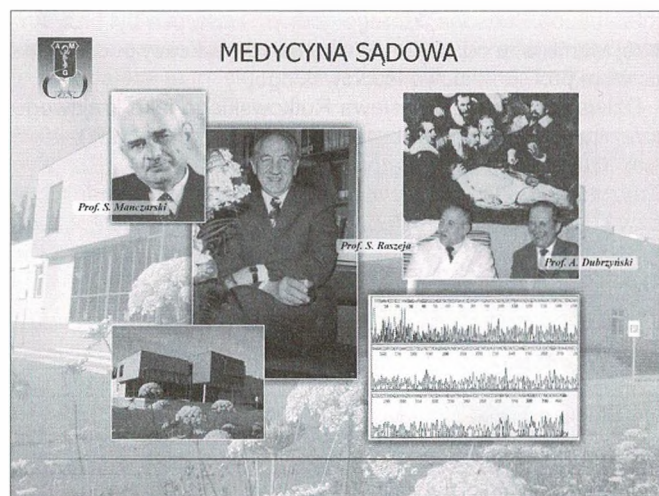
Katedra i Klinika Hematologii Instytutu Chorób Wewnętrznych AMG, kierowana przez prof. Andrzeja Hellmanna jest jednostką stosunkowo młodą. Powołana do życia na początku lat 90. szybko zdobyła sobie wysoką pozycję w kraju. Klinika stosuje najnowocześniejsze procedury terapeutyczne, a od 1994 roku podjęła wykonywanie w Gdańsku przeszczepów szpiku i wykonała ich łącznie około 500. Obecnie w Klinice przeprowadzanych jest 60 zabiegów tego rodzaju rocznie, w tym od roku 2001 także te najtrudniejsze, od dawców niespokrewnionych.

Obok onkologii i hematologii dorosłych na specjalne wymienienie zasługuje onkologia i hematologia dziecięca skupiona głównie w Klinice Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii Instytutu Pediatrii AMG, kierowanej przez prof. Annę Balcerską. Klinika oferująca małym pacjentom nowoczesne procedury lecznicze, w tym intensywną chemioterapię, pracowała jeszcze do niedawna w bardzo ciasnych pomieszczeniach, lecząc rocznie 5700 pacjentów, z tego 3100 na oddziale dziennym i 2600 na oddziałach stacjonarnych. Jako wspaniały dar Fundacji Jolanty Kwaśniewskiej „Porozumienie bez Barier”, oddziały onkologii i hematologii otrzymały w tym roku nowy, piękny budynek, mogący łącznie przyjąć w bardzo komfortowych warunkach 37 pacjentów. Wnętrze budynku zostało pięknie przyozdobione malarstwem ściennym przez studentów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku pracujących pod kierunkiem profesorów Macieja Świeszewskiego i Andrzeja Dyakowskiego.

Katedra i Zakład Medycyny Sądowej został zorganizowany w AMG staraniem prof. Stanisława Manczarskiego, który kierował nim do 1962 r., a od 1964 r. kierownictwo Katedry i Zakładu objął prof. Stefan Raszeja.

Pod jego kierownictwem jednostka ta osiągnęła liczne sukcesy i zdobyła znaczącą pozycję w Polsce.

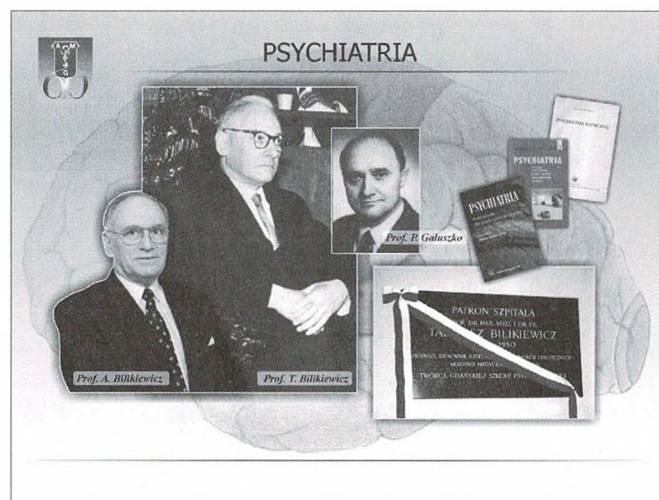
W działalności naukowej Katedra skupiona była na badaniach tanatologicznych. Do ważnych i rozwijanych z wielkim sukcesem kierunków badawczych należały też zagadnienia związane z genetyką populacyjną i identyfikacją tkanek ludzkich. Zakład był w Polsce pionierem w zastosowaniu metod nowoczesnej biologii molekularnej opartych na analizie DNA do identyfikacji śladów biologicznych, a prof. Ryszard Pawłowski stał się w tym zakresie niekwestionowanym krajowym ekspertem.

W Katedrze wykształciło się wielu znakomitych specjalistów; 7 osób uzyskało habilitację, z czego 5 uzyskało tytuł naukowy profesora. Wychowankowie Zakładu, prof. Karol Śliwka objął katedrę medycyny sądowej w Akademii Medycznej w Bydgoszczy, a prof. Aleksander Dubrzyński katedrę w Akademii Medycznej w Warszawie.

Działalność badawcza i orzecznicza gdańskiej Katedry rozwijała się w szerokiej współpracy międzynarodowej i w ścisłej łączności z nauką światową. Prof. Stefan Raszeja był inicjatorem i głównym autorem podręcznika „Medycyna sądowa” (dwa wydania 1990 i 1993) oraz autorem bądź współautorem wielu innych, cenionych pozycji książkowych. Podkreślić należy, że prof. Stefan Raszeja osiągnął także znaczące sukcesy jako ekspert w zakresie etyki i deontologii lekarskiej, a jego wykłady z tych zagadnień dla studentów zawsze cieszyły się wielkim zainteresowaniem i uznaniem.

Katedra i Zakład Medycyny Sądowej AMG, po 15 latach starań, przeniosła się w 2004 roku do nowego budynku, otrzymała nowoczesne wyposażenie i aktualnie jej zaplecze laboratoryjne i sekcyjne jest najnowocześniejsze w Polsce.

Pierwszym kierownikiem Katedry i Kliniki Psychiatrii AMG był prof. Tadeusz Bilikiewicz, który początkowo kierował także Katedrą Historii i Filozofii Medycyny. Uczony o wybitnej osobowości, znakomity dydaktyk i klinicysta stworzył w Gdańsku własną, oryginalną szkołę psychiatryczną, która dążyła do poszukiwania biologicznego podłoża zaburzeń psychicznych. Można dziś stwierdzić, że czas zweryfikował w tej mierze poglądy na korzyść Gdańska! Prof. T. Bilikiewicz był m.in. twórcą teorii etiopigenezy i opartego na niej układu nozograficznego, uwzględ-

niającego wieloosiową diagnostykę zaburzeń psychicznych. Był także autorem pierwszego w Polsce podręcznika psychoterapii wydanego w 1938 r.

Ośrodek gdański wywarł ogromnie znaczący wpływ na rozwój psychiatrii w całym kraju także poprzez intensywne kształcenie kadr i bogatą działalność wydawniczą. Z grona uczniów oraz bliskich współpracowników Profesora 5 osób zostało kierownikami klinik psychiatrycznych w Polsce, a 9 otrzymało tytuł naukowy profesora. Podręcznik akademicki Tadeusza Bilikiewicza pt. „Psychiatria kliniczna” doczekał się w latach 1957–1985 siedmiu kolejnych wydań i wywarł bardzo wielki wpływ na kształcenie studentów i lekarzy specjalizujących się w zakresie psychiatrii.

Po śmierci prof. Tadeusza Bilikiewicza w 1980 roku Katedrą Psychiatrii AMG kierował w latach 1980–1994 prof. Paweł Gałuszko, a następnie syn Tadeusza, prof. Adam Bilikiewicz, kontynuując też działalność wydawniczą Ojca. Podręcznik Adama Bilikiewicza pt. „Psychiatria” doczekał się już 3 wydań.

W dowód szacunku i uznania zasług prof. Tadeusza Bilikiewicza dla rozwoju polskiej psychiatrii, z okazji 100-lecia urodzin, nadano w 2002 r. Jego imię Wojewódzkiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu przy ul. Srebrniki w Gdańsku.

W Katedrze Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii kierowanej od 1970 roku przez prof. Barbarę Krupę-Wojciechowską, a w ostatnich 5 latach przez prof. Bogdanę Wyrzykowską, znakomicie rozwinęły się badania w dziedzinie epidemiologii i prewencji czynników ryzyka chorób układu sercowo-naczyniowego. Podstawą tego sukcesu wydaje się być umiejętne połączenie doświadczenia i wiedzy medycznej z profesjonalnymi narzędziami do badań socjologicznych! Stało się to możliwe, m.in. poprzez wieloletnią współpracę z Pracownią Badań Społecznych w Sopocie. Były to realizowane od połowy lat 90. ubiegłego wieku lokalne i regionalne programy prewencyjne, takie jak SOPKARD, GDYNIA-KARD, czy POLSKI PROGRAM 4 MIAST oraz projekty epidemiologiczne o zasięgu ogólnopolskim, jak realizowany w latach 1994 – 2002 cykl trzech badań z serii NATPOL. Aktualnie, przy współudziale m.in. Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej, realizowany jest duży projekt o nazwie POLSKI PROJEKT 400 MIAST. Jest to obecnie największe badanie epidemiologiczne w tej dziedzinie prowadzone w Polsce, a najprawdopodobniej i w Europie.

Wymienione badania zaowocowały licznymi, wartościowymi publikacjami i prezentacjami na najbardziej renomowanych europejskich i światowych kongresach naukowych. Spotkały się także ze znacznym zainteresowaniem i wsparciem ze strony przemysłu farmaceutycznego (Polpharma, Servier, Pfizer, Sanofi-Aventis, GZF Polfa).

W tej dziedzinie Uczelnia nasza zyskała powszechne uznanie i stała się najsilniejszym ośrodkiem w kraju, dysponującym liczną grupą młodych, doskonale wykształconych i już doświadczonych specjalistów.

Nabyte przez ten zespół umiejętności wykorzystano w br. dla opracowania wraz z Urzędem Marszałkowskim regionalnego programu ZDROWIE DLA POMORZAN.

Opieka paliatywna jako samodzielna dyscyplina medyczna zyskała w Polsce prawo obywatelstwa dopiero w 1991 roku, a AMG była jedną z pierwszych uczelni, która już w 1993 r. wprowadziła ją do programu nauczania. W Katedrze Medycyny Rodzinnej kierowanej przez prof. Marka Hebanowskiego utworzono Zakład Medycyny Paliatywnej, którego kierownictwo objęła prof. Krystyna de Walden-Gałuszko; od 2000 r. powierzono jej także obowiązki konsultanta krajowego w tej dziedzinie.

W Gdańsku opracowane zostały odpowiednie programy nauczania, także podyplomowego i standardy postępowania oraz przygotowany został w 2004 r. na zlecenie Ministerstwa Zdrowia program rozwoju opieki paliatywnej w Polsce. Działające przy Zakładzie Polskie Towarzystwo Psychoonkologiczne zorganizowało wspólnie z Zakładem Medycyny Paliatywnej AMG 7 Ogólnopolskich Konferencji Psychoonkologicznych oraz pierwszy, ogólnopolski Zjazd Medycyny Paliatywnej z udziałem gości zagranicznych, dla 1000 uczestników. Dzięki tym osiągnięciom oraz licznym publikacjom naukowym, Zakład Medycyny Paliatywnej stał się powszechnie uznanym ośrodkiem referencyjnym i wiodącym w zakresie psychoonkologii w kraju.

W ścisłej łączności z AMG i z udziałem prof. Krystyny de Walden-Gałuszko rozwijała się w Gdańsku, oparta na wolontariacie, opieka hospicyjna; początkowo od 1983 r. dzięki inicjatywie ks. Eugeniusza Dutkiewicza SAC z Hospicjum Pallotinum – jako opieka domowa, a od 2003 r., gdy powstał Dom Hospicyjny jego imienia, kierowany przez ks. dr. Piotra Krakowiaka SAC.

Obecnie ponad 100 hospicjów w Polsce uważa gdański model opieki za wzór ich działania, a założyciel Hospicjum Pallotinum, śp. ks. Eugeniusz Dutkiewicz SAC został nazwany Ojcem Polskiego Ruchu Hospicyjnego.

Akademia Medyczna w Gdańsku stała się wzorcowym miejscem pięknego spotykania się lekarza i kapłana przy łóżku chorego; tu ma miejsce intensywna działalność kształceniowa i organizacyjna, promieniująca na całą Polskę (więcej info: www.hospicja.pl).

Po włączeniu w roku 2003 w strukturę AMG Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni Uczelnia wzbogaciła się o unikalną jednostkę leczniczą, jaką jest Klinika Medycyny Hiper-

barycznej i Ratownictwa Morskiego – Krajowy Ośrodek Medycyny Hiperbarycznej, kierowaną przez wybitnego specjalistę dr. Zdzisława Sićkę. Jest to ośrodek wiodący w skali kraju, dysponujący unikalną ekspertyzą w zakresie bezpieczeństwa prac podwodnych, nurkowania oraz terapeutycznego zastosowania podwyższonego ciśnienia tlenu. Terapia tlenem hiperbarycznym zyskuje sobie bowiem coraz większe uznanie w medycynie będąc, m.in. terapią z wyboru w leczeniu ostrych zatruc tlenkiem węgla, ciężkich zakażeń bakteriami beztlenowymi, np. laseczką zgorzeli gazowej i różnych trudno gojących się ran, w tym zespołu stopy cukrzycowej oraz powikłań popromiennych po radioterapii. Jednostka ta przygotowana jest do działań ratowniczych, łącznie z prowadzeniem intensywnej terapii, ale także oferuje wysoko specjalistyczne procedury lecznicze kontraktowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Te procedury lecznicze objęte są certyfikatem ISO 9001:2000, co gwarantuje ich wysoką jakość.

Krajowy Ośrodek Medycyny Hiperbarycznej powiązany jest wieloma nićmi naukowej współpracy międzynarodowej, stanowi ogniwo międzynarodowego systemu ratownictwa podwodnego oraz czynnie uczestniczy w przygotowywaniu europejskich przepisów i standardów, dotyczących leczenia hiperbarycznego oraz kształcenia kadr medycznych.

Historia Instytutu zatoczyła koło. Instytut powstał w 1939 r. pod nazwą Instytut Higieny Morskiej i Tropikalnej, początkowo jako filia Państwowego Zakładu Higieny w Gdyni. Bezpośrednio po wojnie Instytut wznowił działalność jako jednostka organizacyjna Akademii Lekarskiej w Gdańsku, by w 1957 roku stać się samodzielną placówką resortową. W roku 2003 ponownie stał się integralną częścią Akademii Medycznej w Gdańsku.

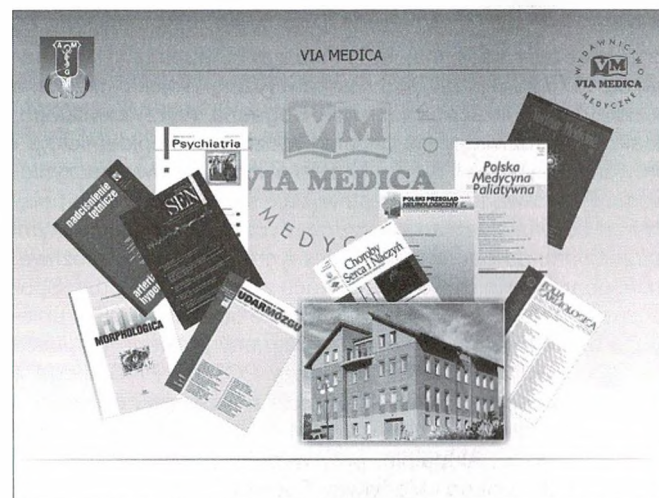
Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej w Akademii Medycznej w Gdańsku została zorganizowana w roku 1950 przez prof. Adolfa Fiebiga, który kierował nią aż do przejścia na emeryturę. W roku 1979 kierownictwo Katedry objął prof. Stanisław Janicki i w latach 80. i 90. nastąpił dynamiczny rozwój Katedry i znaczący rozwój współpracy z przemysłem farmaceutycznym. W Katedrze wykonano ogółem dla przemysłu ponad 100 prac badawczo-usługowych, dotyczących nie tylko tabletek, lecz także maści, leków parenteralnych i kropli do nosa. Opracowano, m.in. takie leki jak krem Argosulfan do leczenia oparzeń i Cepan do leczenia blizn. Dzięki nie tylko unikalnej wiedzy technologicznej pracowników Katedry, ale też śmiałym wizjom prof. S. Janickiego uruchomiona została w Polsce trudna technologia żywności emulsyjnej, postaci leku produkowanej na świecie tylko przez nieliczne zakłady farmaceutyczne. Po śmierci prof. Stanisława Janickiego kierownictwo Katedry w roku 2002 objęła prof. Małgorzata Sznitowska.

Wśród akademickich jednostek technologicznych w Polsce gdańska Katedra Farmacji Stosowanej jest niekwestionowanym liderem w dziedzinie współpracy z przemysłem farmaceutycznym, zarówno pod względem prowadzonych na rzecz przemysłu prac badawczych, jak też działalności doradczej, szkoleniowej i zaangażowania w procedury legislacyjne.

Studenci w Polsce, jak również aptekarze i pracownicy przemysłu, korzystają z 4. już wydania jedynego aktualnego podręcznika technologii farmaceutycznej pt. „Farmacja stosowana” przygotowanego przez pracowników Katedry pod redakcją wszystkich trzech dotychczasowych jej kierowników.

Wśród osiągnięć naszej Uczelni na skalę ogólnopolską należy niewątpliwie wymienić także wydawnictwo medyczne VIA MEDICA. Wydawnictwo zostało założone w 1992 r. przez naszych pracowników dr. Janusza Popaszkiewicza i dr. Łukasza Stolarczyka i rozwija się z sukcesem jako przedsięwzięcie biznesowe. Szczególnie dynamiczny rozwój firmy nastąpił po 2001 r., przejawiając się stałym wzrostem liczby wydawanych publikacji, wzrostem zatrudnienia, dywersyfikacją działalności i rozwojem bazy materialnej. Jest to piękny przykład swoistego

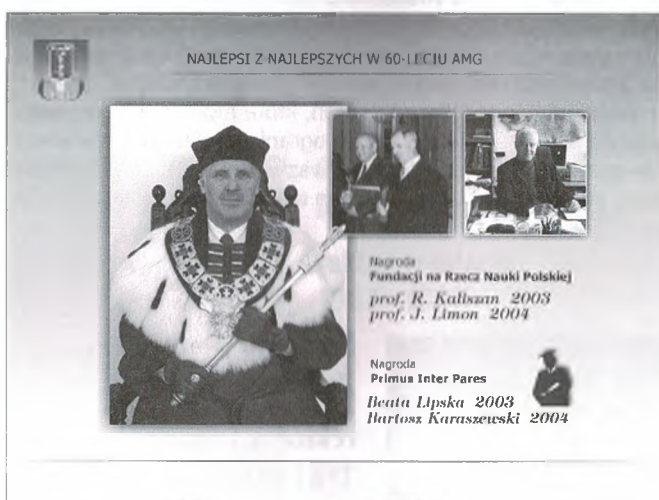

transferu technologii, bowiem u podstaw biznesowego sukcesu firmy, która aktualnie jest jednym z największych wydawnictw medycznych w Polsce, leży potencjał intelektualny naszej kadry akademickiej. Wydawnictwo VIA MEDICA wydaje obecnie 23 medyczne czasopisma naukowe i edukacyjne, z których 10 ma swoje redakcje w Akademii Medycznej w Gdańsku. Są to tytuły: *Choroby Serca i Naczyń*, *Folia Cardiologica*, *Folia Morphologica*, *Nadciśnienie Tętnicze*, *Nuclear Medicine Review*, *Polska*

Medycyna Paliatywna, Polski Przegląd Neurologiczny, Psychiatria, Sen, Udar Mózgu.

Oprócz czasopism, wydawane są liczne publikacje książkowe i prowadzona sprzedaż książek medycznych w księgarni internetowej. Firma, która zatrudnia dziś 100 pracowników, zdobyła sobie także renomę jako organizator krajowych i międzynarodowych konferencji medycznych. Z okazji 60-lecia Uczelni wydawnictwu VIA MEDICA przyznaliśmy honorowy tytuł partnera Akademii Medycznej w Gdańsku.

Na osiągnięcia Uczelni składają się między innymi sukcesy indywidualne. Z inicjatywy i staraniem Biblioteki Głównej przygotowana została wystawa pt. „Najlepsi z najlepszych w sześćdziesięciolecie Akademii Medycznej w Gdańsku 1945 – 2005”, która stanowi pierwszą próbę całościowego zebrania informacji o różnego rodzaju i rangi wyróżnieniach przyznawanych członkom naszej społeczności akademickiej.

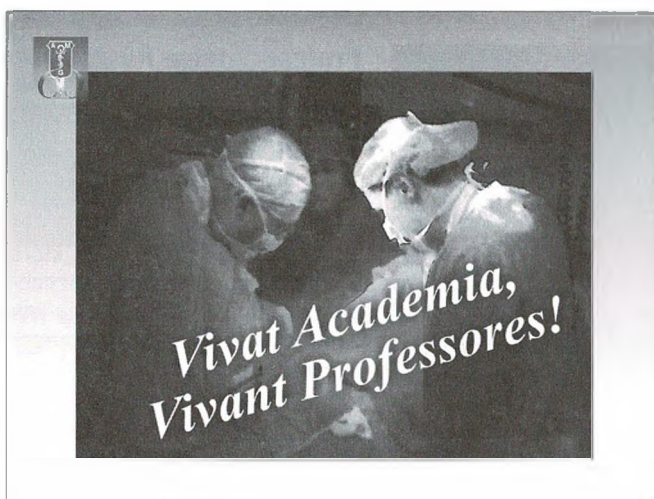

W ostatnich latach dwóch profesorów naszej Uczelni, prof. Roman Kaliszan z Wydziału Farmaceutycznego i prof. Janusz Limon z Wydziału Lekarskiego zostało uhonorowanych Nagrodą Indywidualną Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w dziedzinie nauk przyrodniczych i medycznych. Jest to najbardziej prestiżowe w Polsce wyróżnienie za osiągnięcia naukowe, nazywane „polskim Noblem”. W tych samych latach absolwenci naszego Wydziału Lekarskiego: lek. Beata Lipska i lek. Bartosz Ka-

raszewski zostali laureatami konkursu na najlepszego studenta w kraju „Primus Inter Pares”.

Bardzo wysoką rangę ma także Nagroda Naukowa im. Jana Heweliusza, przyznawana corocznie przez prezydenta Miasta Gdańska. W minionych latach laureatami tej nagrody zostało 6 wielce zasłużonych profesorów naszej Uczelni: Stefan Angielski (1990), Maciej Żylicz (1992), Olgierd Narkiewicz (1994), Mariusz Żydowo (1998), Roman Kaliszan (2000) i Bolesław Rutkowski (2004).

Możemy być dumni, że pośród nagrodzonych najbardziej prestiżowymi w kraju nagrodami znalazł się aktualny rektor naszej *Alma Mater* prof. Roman Kaliszan. Mogę więc z głębokim przekonaniem i dużą dozą pewności powiedzieć, że ster Uczelni znalazł się w bardzo dobrych rękach.

Podziękowania

Pragnę bardzo serdecznie podziękować JM Rektorowi prof. Romanowi Kaliszanowi za wielce zaszczytną propozycję wygłoszenia wykładu inauguracyjnego na uroczystości stanowiącej kulminację obchodów jubileuszu 60-lecia naszej *Alma Mater*.

Dziękuję także bardzo gorąco Pani Sylwii Scisłowskiej, pracownicze Katedry Anatomii, za pomoc przy opracowaniu graficznym prezentacji komputerowej.

Pamięci naszych Nauczycieli

Z okazji Jubileuszu 60-lecia Uczelni absolwenci ufundowali napis upamiętniający swoich Nauczycieli na głazie morenowym na terenie SPSK nr 1 Akademickiego Centrum Klinicznego. Ofiarodawcami byli:

absolwenci Wydziału Farmaceutycznego	
z roku 1954 i 1955	750,20
absolwenci Wydziału Lekarskiego z roku 1955	1520,00
absolwenci Oddziału Stomatologicznego	
z roku 1955	149,00
oraz:	
Maria Graffka (Wydz. Lekarski)	30,00
Alicja Fijałkowska (Oddz. Stomatologiczny)	20,00
razem:	2469,20

Wszystkim ofiarodawcom wyrażamy tą drogą serdeczne podziękowanie. Pozostałą kwotę dołączyło Stowarzyszenie Absolwentów AMG.

prof. Brunon L. Imieliński
prezes SA AMG

REFLEKSJE REKTORÓW POPRZEDNICH KADENCJI

Jakie wydarzenie, czy też zdarzenie w minionym 60-leciu i dlaczego uważa Pani/Pan za szczególnie doniosłe dla rozwoju i obecnego kształtu naszej Uczelni?

Z tym pytaniem Redakcja zwróciła się do byłych rektorów naszej Uczelni z prośbą o udzielenie krótkiej odpowiedzi. Autorom poniżej publikowanych wypowiedzi dziękujemy za podzielenie się z czytelnikami swoim cennym, choćby dlatego, że nacechowanym dystansem, punktem spojrzenia.

Profesor Stefan Raszeja

**rektor w latach
1972–1975**

Wytypowanie wydarzeń, które w minionym okresie były szczególnie doniosłe dla rozwoju naszej Uczelni, nie należy do rzeczy łatwych. Ale spróbuję.

Specyfiką tych szkół akademickich, które nie miały tradycji przedwojennej w Polsce, a tym samym nie dysponowały własną kadrą naukową i powstawały tuż po zakończeniu działań wojennych, był szczególnie trudny okres tworzenia podwalin szkoły poprzez „werbowanie” możliwie najlepszych i najbardziej doświadczonych członków organizującej się społeczności akademickiej. Doniosłym wydarzeniem we wstępnym okresie rozwoju naszej Akademii był fakt, że pozyskała ona doskonały zespół wileńskich profesorów, a także wspaniałych (jak się okazało) przedstawicieli niektórych innych ośrodków w Polsce. Poza dyskusją jest fakt, że pod względem kadrowym Uczelnia nasza wystartowała bardzo dobrze i to właśnie było wydarzeniem „szczególnie doniosłym” dla jej rozwoju.

Oczywiście równie ważne dla szybkiego postępu w nauce i akademickim nauczaniu są warunki, w jakich przyszło działać naszemu wielkiemu poprzednikowi. Te zaś nie były najlepsze. Tak więc za ważne wydarzenie posiadające istotne znaczenie dla rozwoju naszej Szkoły należy uznać powstanie nowych inwestycji (nie tylko nowe budynki, ale przede wszystkim ich nowoczesne wyposażenie). Takim wyróżniającym się wzbogaceniem Uczelni, stanowiącym wielki krok naprzód, była realizacja budowy zakładów teoretycznych (tzw. 1 etap), czyli dzisiejszego Collegium Biomedicum.

I wreszcie ekspansja nasza, polegająca w swoim czasie na wyjściu poza własne mury, a nawet poza własne środowisko. W latach siedemdziesiątych szybko zwiększała się liczba wykwalifikowanej kadry. Wtedy właśnie powstawały tak ważne dziś wąsko specjalistyczne jednostki, zwłaszcza kliniczne. Dzięki temu Uczelnia mogła zaspokoić zapotrzebowanie na wysokiej klasy specjalistów nie tylko u siebie, ale również w placówkach szpitalnych Trójmiasta i tworzącego się Zespołu Nauczania Klinicznego w Bydgoszczy. Utworzenie tego zespołu a następnie filii Wydziału Lekarskiego, wreszcie odrębnego II Wydziału i w końcu doprowadzenie do powołania samodzielnej Akademii Medycznej w Bydgoszczy, to wielkie osiągnięcie naszej Uczelni, z którego możemy być dumni. Realizacja tego zamysłu wymagała wielkiego wysiłku wielu przedstawicieli na-

szej akademickiej społeczności. Towarzyszyła temu głęboka, wzajemna życzliwość obu środowisk (bydgoskiego i gdańskiego) i świadomość, że oto dzięki konsekwencji władz naszej Akademii wykreowano uczelnię medyczną, która służy społeczeństwu Pomorza na jego południowych krańcach. Aktualnie uczelnia ta (jako Collegium Medicum UMK w Toruniu) szczyty się szeregiem wybitnych osiągnięć. Próby przekształcenia zespołów nauczania klinicznego w odrębne uczelnie w pozostałej części kraju nie powiodły się. Można oczywiście uznać, że wydarzenie to miało ograniczone znaczenie dla rozwoju naszej Uczelni, dla obecnego jej kształtu. Pamiętać jednak trzeba, że powinniśmy być wolni od oceny wydarzeń wyłącznie przez pryzmat konkretnych korzyści „na własnym podwórku”. Z wypowiedzi wielu prominentnych przedstawicieli bydgoskiego ośrodka wynika, że pamięć o wielkim wkładzie gdańskiej Akademii Medycznej w realizację kolejnych etapów tworzenia struktury organizacyjnej nowej uczelni jest ciągle żywa, a aktualna współpraca obu uczelni jest bardzo owocna i perspektywiczna.

Wymieniając te kilka wydarzeń, które moim zdaniem zasługują na podkreślenie, żałuję, że ograniczone ramy wypowiedzi nie pozwalają mi na wyliczenie wszystkich znaczących wydarzeń, których efekt łącznie składa się na aktualny obraz naszej pozycji w kraju i na świecie.

**Profesor Mariusz M.
Żydowo**

**rektor w latach
1981–1982**

Stosunkowo niedługie (60 lat) dzieje polskiej Akademii Medycznej w Gdańsku obfitowały w wydarzenia różnego rodzaju, mające pozytywny lub negatywny wpływ na podstawowe cele dzia-

łalności akademickiej, jakimi są nauczanie i prowadzenie badań naukowych. Były to decyzje personalne, przedsięwzięcia inwestycyjne, działania organizacyjne i reorganizacyjne, a także programowe zmiany, przemiany i modyfikacje w dziedzinie naukowej oraz nauczaniu. Wszystkie te wydarzenia były niekiedy rezultatem inicjatyw i działań zewnętrznych, mających swój początek poza Uczelnią, kiedy indziej były wynikiem wewnętrznych inicjatyw społeczności akademickiej. Skutki każdego z tych wydarzeń, zarówno pozytywne jak i negatywne będą zapewne długo jeszcze podlegały ocenom, a ich wartościowanie powinno przyjmować za punkt wyjścia analizę korzyści, jakie oceniane wydarzenie przyniosło dla prawidłowego wypełniania przez Uczelnię jej podstawowych zadań wspomnianych wyżej.

Za szczególnie doniosłe wydarzenie w minionym 60-leciu uważam zaprzestanie w latach osiemdziesiątych ubiegłego stulecia indoktrynacji ideologicznej studentów (i wszystkich innych) w dziedzinie marksizmu-leninizmu. Odbyło się to poprzez reorganizację a potem likwidację katedr marksizmu-leninizmu na wydziałach lekarskich i zaprzestanie obowiązkowego nauczania przedmiotu, który od wczesnych lat 50. do późnych 70. zmieniał swoją nazwę. Początkowo był to materializm dialektyczny i historyczny, od roku 1952 podstawy marksizmu-lenini-

zmu, po roku 1964 główne zasady filozofii marksistowskiej i teorii rozwoju społecznego, w latach 70. nazwa przedmiotu brzmiała marksistowska filozofia i socjologia. Nie trzeba uzasadniać, że głoszenie jako obowiązującej zasady – segregacji klasowej, a także wywieranie nacisków na nauczycieli akademickich, aby opierali nauczanie przedmiotów przyrodniczych na „jedynie słusznych” tezach „materializmu dialektycznego” – były etycznie, społecznie, a zwłaszcza dydaktycznie szkodliwe.

Nie jest odkrywczym stwierdzenie, że prawdziwie akademicka (uniwersytecka) działalność polega na dochodzeniu do prawdy i do prawdopodobieństw drogą eksperymentów i niezależnego rozumowania. Takimi są badania naukowe, ale także i nauczanie akademickie polega przede wszystkim na nauczaniu samodzielnego dochodzenia do prawdy. Do prawdy w każdej dziedzinie nauki, ale także do prawdy rozpoznania choroby w działaniu lekarskim. Należy żywić nadzieję, że wspomniany przełom lat 80. ubiegłego wieku jest trwałym powrotem do prawdziwej działalności akademickiej i do ponownego uznania prawdy za najważniejszą wartość dla każdego człowieka z akademickim wykształceniem.

Profesor Barbara Krupa-Wojciechowska

rektor w latach 1983–1990

Z początku wydawało mi się, że 60-lecie powstania Uczelni to może za mało okrągła data wobec hucznie obchodzonego 50-lecia. *Ex post* sądzę, że była to

impieza udana. Zwłaszcza wydawnictwa, takie jak książka o moim profesorze Jakubie Pensonie, który wywarł osobisty wpływ na pierwsze 25 lat rozwoju Uczelni, a także publikacja „Zachować ślad za sobą”, gdzie szczególnie profesor Jerzy Dybicki wykazał się literackim talentem, opisując barwnie przemiany i rozwój chirurgii, której był naocznym świadkiem i kreatorem.

Razi mnie obecna moda na porównywanie okresu hitlerowskiego z okresem powojennym. Artykuł porównawczy o programach uczelni hitlerowskiej i naszej, który ukazał się w jubileuszowym numerze *Gazety AMG*, niby obiektywny, jest za prosty i może niepotrzebny.

Być może hitlerowcy godzinowo mniej indoktrynowali swoich studentów, ale przepuścili przez piec miliony ludzi, także w tym województwie.

Myśmy z kolei w naszym „totalitaryzmie” odbudowali Gdańsk, Uczelnię i doprowadzili do awansu naukowego i społecznego, także wielu obecnych rewolucjonistów.

Nasi profesorowie, a także ci, którzy byli w opozycji do systemu, pracowali z niezwykłym entuzjazmem i dogadywali się dla dobra Uczelni o wiele lepiej niż obecnie.

Co uważam za najbardziej istotne w ostatnim 60-leciu Uczelni?

Sądzę, że poza rozwojem materialnym, szkoleniem kadr lekarzy i farmaceutów, w tym pracowników nauki, powoływaniu nowych specjalności itp. istotne jest wprowadzenie systemu demokratycznego. Proces ten przebiegał bardzo powoli od 1956 roku, po lata 80., nie obywało się to bez potknięć, ale obecnie jakoś funkcjonuje.

Spółeczność akademicka uczy się wybierać. Poszczególni kandydaci na rektorów czy dziekanów reprezentują różne opcje i koncepcje rozwoju Uczelni. Patrząc na to obecnie z boku i sądzę, że dokonuje się duży postęp w mentalności społecznej, mimo niekiedy zaskakujących decyzji wyborców.

Ponieważ demokracja jest dużym osiągnięciem, trzeba ją kultywować, gdyż skłonności autorytarne miewają ludzie i władze niezależnie od opcji politycznych i o tym także nie należy zapominać.

Profesor Zdzisław Wajda

rektor w latach 1993–1999

W wykładzie inauguracyjnym poświęconym 60-leciu naszej Uczelni słusznie przedstawiono jako ważne wydarzenia tego okresu, m.in. budowę zakładów teoretycznych, dokonania naukowo-usługowe medycyny sądo-

wej, powstanie centrum diabetologicznego, osiągnięcia naukowe w zakładach biochemii klinicznej, nefrologii, farmacji; piszę z pamięci, więc być może kogoś pominąłem, za co przepraszam. W tej grupie i przy tak uroczystej okazji wyróżnienie wydawnictwa *Via Medica*, do którego mam osobiście pozytywny stosunek, wzbudziło moje zdziwienie. W wystąpieniu pominęto, nie wspominając choćby tylko ogólnie, znaczenie i dokonania w okresie minionego 60-lecia zespołów klinicznych, takich jak chirurgia, zespoły dyscyplin zabiegowych, anestezjologię. Po prostu nie chce mi się wierzyć, że mógłby to być zamierzony zamysł – bo jakże krzywdzący. Piszę o tym dlatego, że miałem honor na propozycję władz Uczelni przygotować i wygłosić na Sesji Naukowej poświęconej jubileuszowi referat pt. „Dzieje chirurgii akademickiej i dyscyplin zabiegowych oraz anestezjologii w 60-leciu Akademii Medycznej w Gdańsku (1945–2005) w aspekcie ważnych dokonań tych zespołów”, który został zamieszczony w suplemencie do *Annales AMG*.

Przychylając się do prośby redakcji *Gazety AMG* będę starał się ograniczyć swoją wypowiedź do 1 strony standardowego maszynopisu.

Uważam, że Uczelnia nasza swój kształt, uznaną pozycję naukową, dydaktyczną, zawodową zawdzięcza kolejnym generacjom jej pracowników (nauczycielom akademickim, pielęgniarkom, pracownikom administracyjnym). Większość kierowniczych stanowisk w jednostkach Uczelni przejęli uczniowie, wychowankowie znakomitych poprzedników, twórców naszej Uczelni, kontynuując tradycje uniwersyteckie ich szkół.

Pomimo trudnych warunków ekonomicznych, nierzadko organizacyjnych i lokalowych udało się dzięki wysiłkom, ambicjom i osobistej inwencji członków naszej społeczności akademickiej nadebrać za kolosalnym postępem, jaki dokonuje się w medycynie, a szczególnie w chirurgii, dyscyplinach zabiegowych, w anestezjologii. Z dumą możemy przyjąć, że w tych dyscyplinach dorównujemy możliwościami rozpoznawania i leczenia, jakie dziś obowiązują w świecie. Oczekujemy jednak na właściwy model organizacyjny polskiej ochrony zdrowia, który pozwoliłby na szerokie wykorzystanie tych możliwości.

Za szczególnie ważne wydarzenia z klinicznego punktu widzenia uważam:

– powstanie i organizację Instytutu Kardiologii, a w nim Kliniki Kardiologii, wykonującej wszystkie, poza transplan-

tacją serca, zabiegi i która zajmuje poczesne, trzecie miejsce w kraju oraz utworzenie zespołu kardiologii inwazyjnej. Na odrębne wyróżnienie zasługuje zespół zapewniający na światowym poziomie rozpoznawanie i leczenie zaburzeń rytmu serca (warto tu przypomnieć pierwsze w Polsce wszczepienie rozrusznika serca w leczeniu zespołu Morgagniego-Adamsa-Stockesa przez prof. Zdzisława Kieturakisa z inspiracji prof. Jakuba Pensona w 1964 r.);

- zorganizowanie wielospecjalistycznego zespołu transplantacyjnego, który rozwija znacząco swoją działalność, wprowadził przeszczepy nerek od dawców relatywnych i zajmuje w transplantologii nerek w kraju znaczącą czwartą pozycję;
- powołanie Kliniki Hematologii, prowadzącej leczenie wielu chorób krwi z wykorzystaniem transplantacji szpiku kostnego;
- stworzenie warunków działania współczesnej radiologii, która posiada prawie wszystkie (poza PET) możliwości obrazowania;
- stworzenie dla onkologii możliwości korzystania z radioterapii na współczesnym poziomie.

Niewątpliwie za znaczące wydarzenia należy uznać wprowadzenie nowych technik w chirurgii – wideoskopii w operacjach narządów jamy brzusznej, torakochirurgii, ortopedii oraz laryngologii, jak również stworzenie współczesnej anestezjologii, intensywnej terapii i reanimacji, co w znaczącym stopniu przyczyniło się do postępu w chirurgii.

Każdy jubileusz skłania do refleksji, dlatego poza wymienianiem ważnych wydarzeń warto by zastanowić się nad zdarzeniami, których nie można zaliczyć do sukcesów Uczelni oraz nad jej perspektywami.

**Profesor Wiesław
Makarewicz**

**rektor w latach
1999–2005**

Spoglądając wstecz na 60-letnią historię naszej Uczelni trudno zidentyfikować jedno wydarzenie o szczególnie doniosłych skutkach dla jej dalszego rozwoju.

Chciałbym wskazać na niektóre z nich, których następstwa były, w moim przekonaniu, szczególnie doniosłe i ważne.

Do takich wydarzeń zaliczyłbym bez wątpienia uzyskanie po Sierpniu 1980 prawdziwej, rzeczywistej autonomii przez uczelnie wyższe w Polsce. Pomimo przejściowego, istotnego ograniczenia tej autonomii przez stan wojenny i w latach późniejszych, zrodziło to dalekosiężne skutki zarówno w sferze świadomości społecznej, jak i w sferze ekonomicznej. Pozwoliło to na wykształcenie się konkurencyjnych zachowań zarówno pomiędzy uczelniami, jak i wewnątrz uczelni oraz prawidłowy proces powstawania autentycznych elit. Nie zawsze jeszcze umiemy w całej pełni z danych nam przez autonomię możliwości korzystać – ale szybko uczymy się i zmiany w świadomości i zachowaniach są wyraźnie widoczne.

Inne ważne i szczęśliwe zdarzenie to fakt, że w tych pierwszych trudnych latach powojennych nasza *Alma Mater* była tworzona i organizowana przez grupę wyjątkowej, akademickiej klasy ludzi. Trzon tej kadry stanowiła grupa patriotycz-

nych, mądrych i doświadczonych profesorów, przybyła z Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Wszyscy oni zdawali sobie sprawę, że największą potrzebą kraju była wówczas odbudowa wykształconej kadry, każdy z nich więc stworzył prawdziwą szkołę i znakomicie wykształcił, a także, co należy z naciskiem podkreślić, wychował dużą grupę ludzi. Można powiedzieć, że Akademia już przy urodzeniu otrzymała dobre geny! Sam miałem szczęście należeć do takiej grupy w latach 50. w Zakładzie Chemii Fizjologicznej, kierowanym przez profesora Włodzimierza Mozołowskiego.

Za ogromnie ważne dla dzisiejszej pozycji i stanu naszej Uczelni uznałbym wybudowanie i oddanie do użytku w roku 1975 nowego budynku dla tzw. zakładów teoretycznych, czyli dzisiejszego Collegium Biomedicum. Nastąpiło to w szczególnym momencie gwałtownego rozwoju nauk podstawowych na świecie, warunkujących dalszy rozwój medycyny praktycznej. Dzięki temu mogliśmy dotrzymać kroku reszcie Europy w nauce, a także i w kształceniu, nie tylko w podstawowych naukach biomedycznych, ale również w praktyce klinicznej.

Na zakończenie chciałbym podzielić się refleksją, iż Akademia Medyczna w Gdańsku obdarzona jest szczególną *vis vitalis*, wynikającą być może, z jej masy krytycznej, dzięki której potrafi modernizować się i osiągać na różnych polach sukcesy pomimo wielu niesprzyjających procesów i zdarzeń zewnętrznych, których doświadczaliśmy w minionym 60-leciu. I oby tak dalej!

Konferencja Rektorów Uczelni Medycznych

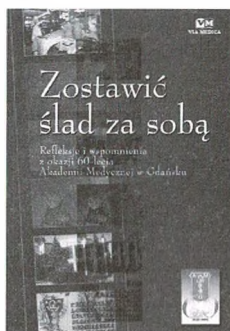
W dniu 7 października 2005 roku, w ramach obchodów Jubileuszu 60-lecia AMG, w Gdańsku odbyło się posiedzenie Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych. W obradach udział wzięli profesorowie:

- przewodniczący KRUM Jan Górski, Akademia Medyczna w Białymstoku
- Małgorzata Tafil-Klawe, Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
- Roman Kaliszan, Akademia Medyczna w Gdańsku
- Ewa Małecka-Tendera, Śląska Akademia Medyczna w Katowicach
- Wiesław Pawlik, Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
- Andrzej Książek, Akademia Medyczna w Lublinie
- Andrzej Lewiński, Uniwersytet Medyczny w Łodzi
- Grzegorz Bręborowicz, Akademia Medyczna w Poznaniu
- Przemysław Nowacki, Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie
- Leszek Pączek, Akademia Medyczna w Warszawie
- Ryszard Andrzejak, Akademia Medyczna we Wrocławiu oraz
- Jadwiga Słowińska-Srzednicka, dyrektor Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie
- Roman Danielewicz, dyrektor Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Zdrowia
- Maciej Gembicki, przewodniczący Komisji Akredytacyjnej Uczelni Medycznych

W trakcie spotkania dyskutowano, m.in. na temat wdrażania nowej Ustawy o szkolnictwie wyższym oraz o programie działania KRUM.

WYDAWNICTWA JUBILEUSZOWE

Zostawić ślad za sobą: refleksje i wspomnienia z okazji 60-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku

Z przedmowy

Jubileusz 60-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku jest znakomitą okazją do utrwalenia wspomnień osób, których znaczące dokonania wzbogaciły naszą Uczelnię i tworzyły jej historię. Dlatego też zwróciłem się do ponad 20 emerytowanych kierowników zakładów i klinik z prośbą, aby podzielić się osobistymi refleksjami i wspomnieniami, opisali pokrótce przeżycia i osiągnięcia, zarówno własne, jak i kierowanego zespołu współpracowników.

[...] Książka, którą oddajemy do rąk Czytelników, osobiste przeżycia i wydarzenia przedstawia w takiej formie, w jakiej zostały one zapamiętane przez autorów. Jest to więc swoisty opis dzieła swego życia z Akademią Medyczną w tle, a nie rozprawa historyczna o charakterze pracy naukowej opartej na materiałach źródłowych. To tylko osobiste wspomnienia — niedawne, dawne i bardzo dawne.

Dziękuję wszystkim, którzy byli łaskawi przyjąć zaproszenie i podjęli trud podzielenia się swoimi refleksjami, dotyczącymi aktywności zawodowej na Uczelni. Jestem przekonany, że nie tylko pracownikom, ale i studentom, lektura tych wspomnień dostarczy wielu wzruszeń, a także pozwoli lepiej zrozumieć, a być może docenić, teraźniejszość naszej Uczelni.

prof. Wiesław Makarewicz

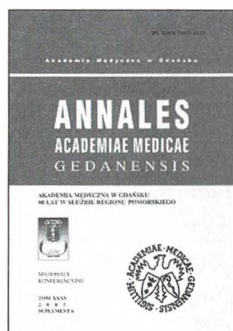
Znaczącego ośrodka akademickiego nie da się bowiem utworzyć za pomocą dekretu czy najsprawniejszych nawet akcji administracyjnych. Ośrodki akademickie działają w konkretnym otoczeniu społeczno-gospodarczym. Otoczenie to silnie determinuje ich pozycję.

Dobra władza pielęgnuje zaplecze intelektualne obszaru swojego działania. Czyni to z myślą o zabezpieczeniu dopływu kadr specjalistów, nadążaniu za nowoczesnością w gospodarce, zapewnieniu godziwych standardów życia obywateli. Ta myśl musi być zdecydowanie skryształizowana i nie może być wypaczana przez doraźne uwarunkowania czasu i otoczenia.

Nie wątpimy, że władze metropolii trójmiejskiej i regionu Pomorza dzięki przekonaniu o wybitnym znaczeniu uczelni akademickich, zwłaszcza Akademii Medycznej w Gdańsku. Nawet obowiązków nie pozwala jednak zazwyczaj na wnikliwą analizę pozycji i możliwości pełniejszego wykorzystania poszczególnych uczelni. Nie zawsze też istnieje dostateczna znajomość najpilniejszych potrzeb środowiska akademickiego, które można by było wspólnie rozwiązać.

Konferencja „Akademia Medyczna w Gdańsku - 60 lat w służbie regionu pomorskiego” ma na celu zwięźle zaprezentowanie współczesnego oblicza naszej Uczelni. Uczelni szczególnej, bo pełniącej, obok funkcji akademickich — naukowych i dydaktycznych, także rolę ośrodka innowacyjnego, bez opóźnień wdrażającego najnowocześniejsze światowe procedury lecznicze i diagnostyczne. Ośrodka o międzynarodowej renomie naukowej, budującego obraz nowoczesnej Polski, a przy tym ważnego elementu składowego pomorskiego systemu ochrony zdrowia.

Roman Kaliszan,
Wiesław Makarewicz

Akademia Medyczna w Gdańsku – 60 lat w służbie regionu pomorskiego: materiały konferencyjne

Z przedmowy

Niniejsza publikacja prezentuje wystąpienia na Konferencji, zorganizowanej z okazji Jubileuszu 60-lecia Uczelni, poświęconej podsumowaniu służebnej funkcji Akademii Medycznej w Gdańsku wobec społeczeństwa Gdańska i Pomorza. Konferencja ta jest adresowana do władz państwowych i samorządowych oraz różnych instytucji publicznych i prywatnych, stanowiących społeczne otoczenie AMG. Uczelnia nasza, świętując swoje 60. urodziny, pragnie podkreślić wyrażoną w swojej misji wolę aktywnego współuczestniczenia w tworzeniu spójnego i przyjaznego ludziom systemu ochrony zdrowia w regionie.

W ciągu całych 60 lat swej działalności Akademia Medyczna w Gdańsku, wraz z Politechniką Gdańską, a później także z Uniwersytetem Gdańskim, stanowiły zasadniczy trzon środowiska akademickiego Wybrzeża.

Tworzenie autentycznych ośrodków akademickich to nie tylko, a nawet nie głównie, problem funduszy. Realizacja tego rodzaju dzieła dokonać się może jedynie poprzez żmudną, silnie umotywowaną pracę pokoleń naukowców i nauczycieli. Pracę umotywowaną poczuciem szczególnej misji. Pracę naukowców z powołania.

W kolorze mniej boli

[...]

W imieniu całej społeczności akademickiej naszej Uczelni pragniemy dać publiczny wyraz radości i ogromnej wdzięczności, składając tą drogą podziękowanie Fundacji Jolanty Kwaśniewskiej „Porozumienie bez Barier” za ten wspaniały dar, jakim jest oddany do użytku w dniu 3 czerwca 2005 roku nowy budynek, będący siedzibą Oddziału Hematologii i Onkologii Dziecięcej Kliniki Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii Instytutu Pediatrii AMG.

Ten niezwykle kolorowy i przyjazny dzieciom szpital będzie często przez długi czas zastępował naszym małym pacjentom rodzinny dom i na pewno przyczyni się do szybszego i skuteczniejszego przezwyciężenia choroby.

Inicjatywa i dzieło Fundacji znalazły jakże szlachetne artystyczne wsparcie w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Grupa artystów z tej Uczelni, profesorowie i studenci pod kierunkiem prof. Macieja Świeszewskiego, są autorami pięknego wystroju wnętrza, zamieniającego szpitalne sale i korytarze w baśniowy świat wypełniony egzotycznymi zwierzętami i roślinami oraz dziecięcymi marzeniami o dalekich podróżach i niezwykłych przygodach.

[...] Dzięki Fundacji, ale także dzięki przychylności i dobrej woli wielu innych osób i instytucji, Akademia Medyczna w

Gdańsku może się dziś poszczycić tym pięknym, nowym budynkiem, który będzie nie tylko bardzo nowoczesną kliniką, ale także niezwykle obiektem architektonicznym i prawdziwym dziełem sztuki.

Dziękujemy z całego serca!

dr Sławomir Bautembach, dyrektor administracyjny
prof. Wiesław Makarewicz, rektor

JAKUB
PENSON
(1899-1971)
OD SZPI-TAŁA NA CZYSTYM DO AKADEMII ME-
DYCZNEJ W GDAŃSKU

Jakub Penson (1899-1971): od szpi- tała na Czystym do Akademii Me- dycznej w Gdańsku

Kilka słów refleksji

Jubileusz 60-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku stał się ponownie – po upływie 10 lat od jubileuszu 50-lecia – okazją do zaprezentowania osiągnięć naszej *Alma Mater*. Służyły temu organizowane konferencje naukowe, a także ogólnopolska inauguracja roku akademickiego. Inną, nie-

mniej ważną formą przekazu dokumentującego wydarzenia, mające istotny wpływ na rozwój naszej Uczelni, stały się opracowania książkowe poświęcone postaciom wybitnych profesorów. Do nich należy wspomniane na wstępie wydawnictwo, które przybliży nam sylwetkę Profesora Jakuba Pensona, wybitnego lekarza, znakomitego klinicysty, uznanego nauczyciela akademickiego i uczonego, twórcy gdańskiej szkoły nefrologicznej.

To niewielkiej objętości dzieło jest zbiorem szeregu opracowań, których autorami są z reguły uczniowie Profesora: prof. B. Krupa-Wojciechowska, prof. B. Rutkowski, prof. Z. Chodorowski. Jeden z rozdziałów jest dziełem żony Profesora, prof. J. Muszkowskiej-Penson. Wprawdzie niektóre z tekstów były już publikowane na łamach *Annales AMG* lub naszej *Gazety*, ale ich połączenie w jedną całość wraz z nowymi opracowaniami, stanowi doskonałą prezentację pięknej biografii jednej z najbardziej znaczących postaci w historii gdańskiej Akademii Medycznej.

Znając osobiście Profesora Pensona podziwiałem jego erudycję, zresztą nie tylko w zakresie medycyny ale także wielu innych dziedzin wiedzy. Był jednocześnie człowiekiem wielkiej wrażliwości i prawości. W przedstawionej książce znajdujemy szczególnie wartościowy rozdział zawierający oryginalny pamiętnik Jakuba Pensona spisany w czasie pobytu w getcie warszawskim, a udostępniony przez wdowę po nim, Joannę Muszkowską-Penson i po raz pierwszy przekazany czytelnikom. Prof. Penson z garstką lekarzy i pielęgniarek toczył w getcie beznadziejną walkę z epidemią tyfusu, a opis wydarzeń przedstawionych w pamiętniku stanowi z jednej strony dowód doskonałego przygotowania klinicznego Pensona, z drugiej zaś – wstrząsający dokument negatywnej postawy etycznej niemieckich lekarzy. Żaden inny przekaz nie odda tak wiernie atmosfery tych lat.

Słusznie więc redaktorzy dzieła (profesorowie W Makarewicz i B. Rutkowski) wyrażają nadzieję, że wzbudzi ono „zainteresowanie i skłoni do refleksji nie tylko tych, którzy znali Jakuba Pensona osobiście, ale także znacznie młodsze pokolenie, dla którego Profesor powinien stanowić znakomity wzór do naśladowania jako Lekarz, Uczony i Nauczyciel, a przede wszystkim jako Człowiek”.

prof. Stefan Raszeja

Płyta promująca Uczelnię

Z okazji jubileuszu 60-lecia Uczelni przygotowana została płyta multimedialna zawierająca wyczerpującą informację i promująca naszą *Alma Mater*. Przygotował ją zespół w składzie: redakcja: Ewa Kiszka – koordynator

prac, Łukasz Balwicki, Jarosław Furmański; zdjęcia: Dariusz Omernik i Zbigniew Wszeborowski, studenci AMG; projekty graficzne: Sylwia Scisłowska i Paweł Piechowicz; prezentacja Flash: Paweł Piechowicz.

Prace nad jej przygotowaniem trwały ponad pół roku. Większość materiałów została zebrana na podstawie danych pochodzących od kierowników jednostek AMG. Płytę wzbogacono o kilkuninutowy film z narracją Rektora, galerię zdjęć oraz utwory muzyczne w wykonaniu naszego Chóru. Dołożono wszelkich starań, aby zebrane informacje były kompletne i wiarygodne. Cały materiał podzielono na 3 działy: Fakty-ludzie-historia; O Uczelni; Studia i studenci. Płyta zawiera między innymi informację o historii, pracownikach, kierunkach studiów, studiach doktoranckich, jednostkach AMG, współpracy z zagranicą, organizacjach studenckich, Stowarzyszeniu Absolwentów, wydawnictwach Uczelni, Chórze AMG. Układ treści na płycie został tak pomyślany, by dostęp do informacji był możliwie łatwy.

Do każdej jednostki organizacyjnej AMG przekazany został jeden egzemplarz płyty. Zachęcamy bardzo do zapoznania się z tym wydawnictwem, wykorzystywania go do celów promocyjnych i jako źródła informacji o Uczelni.

Osoby zainteresowane otrzymaniem płyty do celów promocyjnych proszone są o kontakt z Działem Współpracy z Zagranicą i Programów Międzynarodowych (tel. 12-07).

Ewa Kiszka
koordynator zespołu

Bibliografia rozpraw habilitacyjnych pracowników AMG za lata 1945–2005

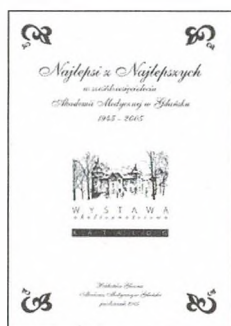
Kolejną inicjatywą Biblioteki Głównej wpisującą się w obchody 60-lecia naszej Uczelni było przygotowanie *Bibliografii rozpraw habilitacyjnych pracowników Akademii Medycznej w Gdańsku za lata 1945–2005* opracowanej w formie bazy na CD-ROM, w oprogramowaniu Expertus® firmy Splendor Systemy Informacyjne, na wzór tworzonej na bieżąco *Bibliografii publikacji pracowników AMG*.

Baza obejmuje informacje o rozprawach habilitacyjnych pracowników zatrudnionych w Uczelni w latach 1945–2005 i zawiera 388 opisów bibliograficznych.

Wyszukiwanie można prowadzić, m.in. wg nazwiska autora, tytułu rozprawy, roku wydania, hasła przedmiotowego, dowolnego słowa opisu, a także przy pomocy indeksów.

Uzupełnieniem bibliografii jest opis bazy wraz z przedstawieniem metody jej tworzenia, instrukcją prowadzenia wyszukiwań, a także prezentacja Biblioteki Głównej w programie PowerPoint dostępna ze strony tytułowej w opcji O Bibliotece.

WYSTAWY JUBILEUSZOWE

Najlepsi z najlepszych w sześćdziesięciolecie Akademii Medycznej w Gdańsku 1945-2005

Biblioteka Główna AMG przygotowała w porozumieniu z władzami Uczelni wystawę „Najlepsi z najlepszych w sześćdziesięciolecie Akademii Medycznej w Gdańsku 1945-2005”.

Ekspozycję można było zobaczyć w holu Opery Bałtyckiej podczas uroczystości inaugurujących nowy rok akademicki, a także od 10 października do 12 listopada br. w holu katalogowym Biblioteki Głównej. Wystawa, jako wyraz podziwu dla naukowych dokonań i sukcesów uczonych naszej Akademii, przedstawiała laureatów najbardziej cenionych w świecie nauki nagród. Zgodnie z zamierzeniem organizatorów miała zapoczątkować tworzenie galerii postaci naszej Uczelni, których dokonania należy przypominać. Uzupełnieniem ekspozycji był wydany przez Bibliotekę katalog, obejmujący informacje zarówno o laureatach nagród eksponowanych w gablotach wystawowych, jak i zdobywcach innych wyróżnień, odznaczeń i medali. Wystawa dokumentowała niestety tylko niewielki fragment sukcesów naukowych pracowników Akademii. Zgromadzony w katalogu materiał władze Uczelni zamierzają w przyszłości uzupełniać, aktualizować i wykorzystywać w kształtowaniu dobrego wizerunku Uczelni.

• III miejsce oraz nagrodę w wysokości 500 złotych, ufundowaną przez firmę International Publishing Service Sp. z o.o. Ryszardowi Baloniowi ze Stargardu Szczecińskiego.

Uzupełnieniem nagród regulaminowych były przyznane 3 równorzędne wyróżnienia książkowe. Otrzymali je następujący autorzy prac o szczególnych, w opinii jurorów, walorach artystycznych:

- Anna Wrzosek-Elbich z Sokołowa Podlaskiego
- Anna Maria Modzelewska z Legnicy
- Andrzej Taranek z Gdańska.

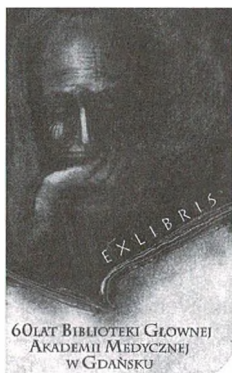
W uznaniu wysokiego poziomu nadesłanych projektów dodatkowo dyplomami dyrektora Biblioteki Głównej uhonorowani zostali:

- Grzegorz Stuglik z Cieszyńska
- Ernest Niemczyk z Wrocławia
- Kamila Naczka z Gdańska
- Przemysław Koberda z Gdańska
- Sebastian Obst z Gdyni
- Mirosław Antos z Brzeźnicy.

Poziom nadesłanych prac konkursowych był bardzo wysoki, o czym można było się przekonać oglądając na wystawie pokonkursowej, zorganizowanej w Bibliotece Głównej, wszystkie nadesłane prace. Jej uroczyste otwarcie przez JM Rektora AMG prof. Romana Kaliszana, połączone z wręczeniem nagród laureatom, miało miejsce w obecności przedstawicieli środowiska akademickiego oraz sponsorów w dniu 12 października 2005 r. w gmachu Biblioteki Głównej.

60 lat Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku

Konkurs na ekslibris Biblioteki Głównej i wystawa prac konkursowych

Biblioteka Główna w lutym 2005 r. ogłosiła konkurs na swój ekslibris. Honorowy patronat nad tym przedsięwzięciem objął ówczesny rektor prof. Wiesław Makarewicz. Zainteresowanie konkursem przeszło oczekiwania organizatorów, bowiem swoje projekty przedstawiło aż 85 uczestników z Polski, Kanady i Niemiec, zarówno profesjonalistów, jak i amatorów. Nadesłano 190 prac wykonanych różnorodną techniką, od wycinanki i rysunku piórkim, przez akwafortę, linoryt, aż po techniki komputerowe, a jury pod honorowym patronatem już nowego rek-

tora, prof. Romana Kaliszana, nie miało łatwego zadania z wyłonieniem zwycięzców. Komisja konkursowa w składzie: prof. Jadwiga Sadlak-Nowicka – członek Rady Bibliotecznej, mgr inż. Anna Grygorowicz – p.o. dyrektora Biblioteki Głównej, mgr Agata Sęp – pracownik Biblioteki Głównej, artysta plastyk przyznała:

- I miejsce oraz nagrodę w wysokości 2.000 złotych, ufundowaną przez firmę A.B.E. Marketing Matyldzie Nowak z Wrocławia (na zamieszczonej rycinie nagrodzona praca),
- II miejsce oraz nagrodę w wysokości 1.000 złotych, sponzorowaną przez firmę ELSEVIER B.V. Janowi Juskiewiczowi z Krakowa,

Początki Biblioteki są ściśle związane z powstaniem w 1945 roku ówczesnej Akademii Lekarskiej w Gdańsku, dlatego też jubileusz Uczelni to także 60-lecie Biblioteki Głównej.

Pierwszą siedzibą Biblioteki był pokój gościnny udostępniony przez Klinikę Chorób Wewnętrznych. W 1947 roku zbiory przeniesiono do przekazanego Bibliotece pawilonu nr 30 na terenie Państwowego Szpitala Klinicznego nr 1. Starania o budowę nowej siedziby podjął w 1949 roku ówczesny dyrektor dr Adam Bocheński, a uroczyste otwarcie gmachu przy ulicy Dębinki 1, w którym Biblioteka mieści się nadal, nastąpiło 1 października 1968 roku.

Dla uświetnienia jubileuszu w czerwcu br. przygotowana została wystawa zatytułowana *60 lat Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku*, prezentująca historię naszej księżnicy. Dzieje Biblioteki to nie tylko budynek i zbiory, ale przede wszystkim ludzie, którzy ją na przestrzeni sześćdziesięciu lat tworzyli. Na eksponowanych w holu katalogowym Biblioteki Głównej archiwalnych zdjęciach można było prześledzić zmiany, jakie zachodziły w życiu i sposobach funkcjonowania Biblioteki, a także zobaczyć odwiedzających ją czytelników i pracujące zespoły bibliotekarzy. Wystawa przypominała też dyrektorów Biblioteki: dr. Adama Bocheńskiego, mgr Marię Bugno, mgr Helenę Rataj, mgr Józefę de Laval, aż do obecnie nadzorującej pracę naszej placówki. Dla wielu z oglądających wystawę była to prawdziwa podróż sentymentalna...

Wszystkie zorganizowane przez Bibliotekę wystawy cieszyły się dużym zainteresowaniem czytelników odwiedzających naszą księżnicę.

Z Senatu AM_w

Sprawozdanie z posiedzenia
w dniu 27 października 2005 r.

1. P.o. kanclerza mgr Marek Langowski przedstawił informację z wykonania planu budżetu Akademii Medycznej w Gdańsku za okres 1.01–31.08.2005 r. Wykonanie planowanych przychodów wyniosło 63.817.159,65 zł, co stanowi 60,9% wykonania planu rocznego. Poniesione koszty w działalności dydaktycznej w tym okresie, łącznie z amortyzacją, wyniosły 72.254.924 zł, co stanowi 66% wykonania planu rocznego. Wynik finansowy Uczelni w zakresie działalności dydaktycznej (bez wydzielonej działalności gospodarczej i działalności usługowo-badawczej) jest ujemny i wynosi 8.437.764 zł. Rozliczenie funduszu pomocy materialnej dla studentów za omawiany okres wynosi 1.484.828 zł.
2. Na wniosek prorektora ds. rozwoju i współpracy międzynarodowej dr. hab. Jacka Bigdy, prof. nzw. Senat przyjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia aneksu nr 1 wprowadzającego korektę do budżetu AMG na rok 2005. Korekta ta dotyczy m.in. pozycji Pomoc materialna i socjalna na rzecz studentów, która zwiększa się o kwotę 1.665 zł, stanowiącą środki przeznaczone na wypłatę stypendium za osiągnięcia sportowe. Ponadto, Ministerstwo Zdrowia – Departament Budżetu, Finansów i Inwestycji zwiększyło środki na 2005 rok w ramach dotacji na finansowanie inwestycji, w wysokości 1.000.000 zł, w tym na modernizację budynku Collegium Biomedicum. Zmiany nastąpiły również w zakresie dotacji Ministerstwa Nauki i Informatyzacji na 2005 r., a mianowicie w grantach własnych (2.942.686 zł) i zamawianych (1.579.689 zł), w działalności wspomagającej badania (67.200 zł) oraz w dofinansowaniu działalności wspomagającej uczestnictwo w 6 Programie Ramowym Unii Europejskiej (13.000 zł). Kolejną zmianą jest zwiększenie osobowego funduszu płac wraz z nagrodami o kwotę 40.171 zł z uwagi na przyznane środki na zwiększenie puli nagród dla nauczycieli akademickich za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne.
3. Na wniosek prorektora ds. rozwoju i współpracy międzynarodowej dr. hab. Jacka Bigdy, prof. nzw. Senat przyjął uchwałę w sprawie środków na współfinansowanie projektu „Termomodernizacja budynków Akademii Medycznej w Gdańsku” (uchwała nr 1/05/06).
4. Prorektor ds. dydaktyki prof. dr hab. Jan Marek Słomiński przedstawił projekt uchwały korygującej uchwałę nr 25/04/05 z dnia 30.05.2005 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w AMG w roku akademickim 2006/2007. Przyjęcie powyższej uchwały zostało odłożone do końca listopada br. w celu dokładnego zapoznania się z projektem uchwały i zamieszczenia uwag zgłoszonych przez senatorów. Potrzeba zmiany została podyktowana wejściem w życie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz pismem MEN z prośbą o wprowadzenie zmian do uchwały w świetle ww. ustawy.
5. Na wniosek dziekana Wydziału Lekarskiego prof. dr hab. Janusza Morysia Senat zaopiniował pozytywnie wniosek Rady Wydziału Lekarskiego z dnia 29 września br. w sprawie mianowania dr. hab. Zbigniewa Zdrojewskiego do Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych AMG, dy-

rektora Instytutu Wewnętrznych, na stanowisko profesora Akademii Medycznej w Gdańsku.

6. Na wniosek dr. hab. Marka Senata Farmaceutycznego prof. dr. hab. Marka Senata Farmaceutycznego z dnia 27 września 1997 r. w sprawie powołania dr. Bogusława Pilarskiego na stanowisko kierownika Samodzielnej Pracowni Farmacji Społecznej Akademii Medycznej w Warszawie.

7. W sprawach administracyjnych, prodzie, uchwałę w sprawie zmian do statutu Centrum w sprawie zmian jest z rozprawy dla spraw

W dalszej części konferencji, którą poprowadził rektor prof. Roman Kalisz, szanowni goście i uczestnicy odbyli w dniu 7 listopada uroczystości poświęcone 25. rocznicy strajku studentów w Akademiach Górniczych w Gdańsku, która odbędzie się w holi Collegium MG.

Podzielił się informacją dotyczącą nowego przedsięwzięcia, jakim jest Program Biomedyczny AMG Uniwersyteckiego – Akademickiego Programu AMG na lata 2007-2013.

głównie na rozwoju infrastruktury istniejącej), dla kształtowania usług medycznych i ponowny program inwestycji w rozwój naszej Uczelni, która ma być wykorzystywana i rozwijana w celu właściwej realizacji inwestycji priorytetowych dla Uczelni. W tym celu wykorzystane zostaną zasoby Uczelni (tzw. zasoby ACK). Rewitalizacja kampusu zostanie zapoczątkowana

- zostać zapoczątkowana
- ze szpitalnej, która umożliwi
- i urbanistyczne unowocześnienie
- obejmuje w pierwszym etapie
- nowych, lawastowskich obiek-

...wobec... Inwestycja obejmie... 10 000 m², ok. 370 łok... naukowe i dydaktyczne. Do... awiających za realizacją... iaczkę strukturalną...

...izacja ACK, stwarzająca
szpitala uniwersyteckiego
i naukowego AMG
Poznańskiego dla potrzeb Po-

...rozwiązanie jest ła-
...owa nowego kompleksu
...redystrybucję jednostek
...nych i opieki ambulatoryj-
...rozwoju i opieki ambulatoryj-

rehabilitacji i rewalidacji kompleksu
wzrostu. Obok koncentracji
na wykształceniu i dystrybu-
cji, m.in. kardiologicz-

...nnych, pediatrycznych oraz ...ję infrastruktury komuni-
kacyjnej, energetycznej, cie ... i jej itd.

Zdaniem rektora, w celu realizacji projektu należy przede wszystkim uruchomić proces decyzyjny, zintegrować środowisko AMG wokół inwestycji priorytetowej, uzyskać wsparcie regionalne, jak również powołać roboczy zespół projektowy, czuwający nad szczegółowym harmonogramem prac planistycznych.

W dalszej części spraw bieżących p.o. kanclerza mgr Marek Langowski przekazał informację dotyczącą zakończonego przetargu na sprzedaż nieruchomości położonej przy ul. Do Studzienki 65. Postępowanie przetargowe wygrała firma „Targo” S.A. z Gdyni oferując cenę 1.400.000 zł. Senat przyjął do akceptującej wiadomości powyższą informację.

Na zakończenie dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Moryś poinformował o odbytej w naszej Uczelni wizycie komisji akredytacyjnej na kierunku lekarskim.

mgr Marlena Piór-Chastre

Uchwała nr 1/05/06

Senatu Akademii Medycznej w Gdańsku z dnia 27 października 2005 r.

w sprawie środków na współfinansowanie projektu „Termomodernizacja budynków Akademii Medycznej w Gdańsku”

Na podstawie §24 Statutu Akademii Medycznej w Gdańsku, mając na uwadze potrzeby rozwojowe Akademii, uchwała się, co następuje:

Akademia Medyczna w Gdańsku zapewni środki własne niezbędne do współfinansowania projektu „Termomodernizacja budynków Akademii Medycznej w Gdańsku” przygotowanego w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w Priorytecie „Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii”. Wysokość udziału własnego wynosić będzie 1 000 000 złotych.

Nowi DOKTORZY

Na Wydziale Farmaceutycznym AMG stopień doktora nauk farmaceutycznych otrzymali:

1. mgr Małgorzata SZYSZKO – asystent Katedry i Zakładu Toksykologii, praca pt. „Udział receptorów purynowych w działaniu nukleotydów (Ap4A i ATP) na nerkę”, promotor prof. Jerzy Krechniak, Rada Wydziału Farmaceutycznego AMG w dniu 8.11.2005 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych.
2. mgr Anna STIEPANOW-TRZECIAK – doktorantka Katedry Analitiky Klinicznej, praca pt. „Wpływ palenia tytoniu na stężenie wybranych pierwiastków i parametry stresu oksydacyjnego w łożysku, we krwi pępowinowej i krwi kobiet rodzących z Gdańska i okolic”, promotor dr hab. Mirosława Szczepańska-Konkel, prof. nzw., Rada Wydziału Farmaceutycznego AMG w dniu 8.11.2005 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych.

Kalendarium Rektorskie

27.10.2005 – spotkanie z laureatem Nagrody Naukowej Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza za rok 2004 prof. Bohdanem Dziemidokiem, w którym uczestniczył rektor prof. Roman Kaliszan.

28.10.2005 – Jubileusz Anatomii Gdańskiej, w uroczystości udział wzięł rektor prof. Roman Kaliszan.

28.10.2005 – na zaproszenie marszałka Jana Kozłowskiego prorektor ds. nauki prof. Andrzej Hellmann reprezentował urząd rektora na spotkaniu w sprawie podpisania Planu Pracy współpracy międzyregionalnej między województwem pomorskim a norweskim regionem Akershus. Podpisanie roboczego Planu Pracy ma na celu ułatwienie wykorzystania na terenie województwa pomorskiego, przy pomocy partnerów norweskich, funduszy w ramach Finansowego Mechanizmu EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

5.11.2005 – w ramach obchodów 60-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku rektor prof. Roman Kaliszan uczestniczył w otwarciu wystawy „Tradycja i współczesność”.

7.11.2005 – w 25. rocznicę strajku studentów AMG rektor prof. Roman Kaliszan dokonał uroczystego odsłonięcia tablicy pamiątkowej w holu Collegium Biomedicum. Spośród zgromadzonych gości należy wymienić: Bogdana Borusewicza, marszałka Senatu RP, przewodniczącego Krajowej Komisji NSZZ „Solidarność”, uczestników wydarzeń sprzed 25 lat z Mirosławem Górskim, przewodniczącym tego strajku na czele.

9.11.2005 – rektor prof. Roman Kaliszan wzięł udział w posiedzeniu Rady Rektorów Województwa Pomorskiego, które odbyło się w ośrodku szkoleniowo-konferencyjnym UG – Pałac w Leżnie. Spotkanie dotyczyło m.in. przyszłorocznych Dni Nauki czyli IV Bałtyckiego Festiwalu Nauki oraz współpracy między uczelniami.

10.11.2005 – na zaproszenie wojewody pomorskiego Cezarego Dąbrowskiego rektor prof. Roman Kaliszan uczestniczył w obchodach święta narodowego odzyskania przez Polskę niepodległości.

13-14.11.2005 – posiedzenie Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich w Politechnice Wrocławskiej, celem spotkania było omówienie m.in. zmiany zasad oceny parametrycznej jednostek naukowych.

15.11.2005 – posiedzenie Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych odbyło się w Akademii Medycznej we Wrocławiu, udział wzięł rektor prof. Roman Kaliszan. Dyskutowano m.in. na temat kategoryzacji uczelni medycznych, przyszłości takich kierunków, jak: higiena stomatologiczna, elektroradiologia.

16.11.2005 – X Jubileuszowa Ogólnopolska Konferencja Naukowa z dziedziny etyki marketingu farmaceutycznego, podczas której rektor prof. Roman Kaliszan został odznaczony Europejskim Laurem Farmacji.

17.11.2005 – na zaproszenie prezesa PAN prof. Andrzeja Legockiego rektor prof. Roman Kaliszan uczestniczył w uroczystym otwarciu nowego gmachu Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk.

19.11.2005 – rektor prof. Roman Kaliszan wzięł udział w IV Ogólnopolskim Zjeździe Zarządów STN Uczelni Medycznych oraz zwiedził wystawę pt. „50 lat studenckiego ruchu naukowego na AMG”.

21.11.2005 – rektor prof. Roman Kaliszan wzięł udział w posiedzeniu Komitetu Sterującego ds. Regionalnej Strategii Innowacyjności dla Województwa Pomorskiego, podczas którego zatwierdzono m.in. Regulamin działania Komitetu.

22.11.2005 – spotkanie Rady Klubu Seniora, podczas którego rektor prof. Roman Kaliszan i kanclerz Marek Langowski wysłuchali sprawozdania z działalności Zarządu i Rady Klubu.

23.11.2005 – rektor prof. Roman Kaliszan uczestniczył w XXXIV Sesji Zgromadzenia Członków Oddziału PAN.

mgr Urszula Skatuba

Towarzystwa

Polskie Towarzystwo Neurologów Dziecięcych Oddział Re- gionalny w Gdańsku oraz firma SANOFI AVENTIS

zapraszają na posiedzenie nauko-
wo-szkoleniowe w dniu 14 grudnia 2005
roku o godz. 12.00 do Willi Uphagena w
Gdańsku-Wrzeszczu, ul. Jana Uphagena
23. W programie:

1. *Niepadaczkowe stany napadowe* – dr
M. Mazurkiewicz-Beldzińska
2. Dyskusja

Polskie Towarzystwo Ginekologiczne Oddział w Gdańsku

zawiadamia, że w dniu 16.12.2005 r.
(piątek) o godz. 10.00 w Instytucie Położ-
nictwa i Chorób Kobięcych AMG, ul. Kli-
niczna 1a odbędzie się posiedzenie na-
ukowo-szkoleniowe. W programie:

1. *Amputacja nadpochwowa w ginekologii*
– prof. J. Emerich, Klinika Ginekologii
Instytutu Położnictwa i Chorób Kobię-
cych AMG
2. *Amputacja nadpochwowa – opis przy-
padku* – dr S. Łapińska-Szumczyk, Kli-
nika Ginekologii Instytutu Położnictwa i
Chorób Kobięcych AMG
3. *Stomia – technika wykonania, powikła-
nia i pielęgnacja* – dr J. Skokowski, Ka-
tedra i Klinika Chirurgii Onkologicznej
AMG
4. *Przebieg ciąży i porodów po amniopunk-
cji genetycznej* – lek. K. Ciach, prof. K.
Preis, Klinika Położnictwa Instytutu Po-
łożnictwa i Chorób Kobięcych AMG
5. *Guz Brenera współistniejący z ciążą* –
dr K. Klimczak, Szpital w Tucholi

Informacja o posiedzeniach na stronie in-
ternetowej: <http://www.amg.gda.pl/~ptg>;
e-mail: ptg@amg.gda.pl

Polskie Towarzystwo Diagnostyki La- boratoryjnej Oddział Gdański

zaprasza na posiedzenie nauko-
wo-szkoleniowe, które odbędzie się w
dniu 6 stycznia 2006 r. o godz. 10.00 w
sali wykładowej Pomorskiego Centrum
Chorób Zakaźnych i Gruźlicy, ul. Smolu-
chowskiego 18, zgodnie z następującym
porządkiem:

1. *Laboratoryjna ocena nefrotoksycznego
działania leku* – prof. M. Szczepań-
ska-Konkel, Katedra Analitiky Klinicznej
AMG
2. *Pacjent pod opieką laboratorium. Jak
zbudować jakość i przewagę w oparciu
o systemy informatyczne?* – prezenta-
cję przedstawi firma KAMSOFT

Informacja o posiedzeniach na stronie in-
ternetowej: <http://www.ptdl.pl>

Kadry AMG

Na stanowisko profesora nadzwyczajnego przeszedł

dr hab. med. Zbigniew Zdrojewski

Na stanowisko adiunkta przeszła

dr med. Jolanta Neubauer-Geryk

Na stanowisko starszego wykładowcy przeszedł

dr farm. Jacek Teodorczyk

Na stanowisko wykładowcy przeszły:

lek. stom. Agnieszka Bogusławska-Kapała
lek. stom. Magdalena Półjanowska

Z Uczelni odeszli:

lek. Dagmara Borzych
dr med. Maria Czubek
dr med. Łukasz Lewicki
lek. Krzysztof Małachowski
lek. stom. Filip Roszkowski

Powierzono funkcję

zastępcy dyrektora Instytutu Kardiologii z
dnem 1.11.2005 r. **dr. hab. med. Grze-
gorzowi Raczkowi, prof. nzw.**

Zmiany na stanowiskach kierowniczych w grupie pracowników nie będących nauczycielami akademickimi:

z dniem 31.10.2005 r. rozwiązała stosu-
nek pracy Gertruda Piór p.o. kierownika
Działu Ogólno-Administracyjnego

Jubileusz długoletniej pracy w AMG obchodzą

20 lat

dr med. Małgorzata Szumera

25 lat

Teresa Wیرهńska

30 lat

Kazimiera Megger
dr med. Andrzej Płoszyński

40 lat

dr n. med. Anna Rosnowska-Mazurkiewicz
dr farm. Ryszard Sujecki

Kadry ACK AMG

Jubileusz długoletniej pracy w SPSK nr 1 ACK AMG obchodzą:

20 lat

Danuta Bruhn
Małgorzata Cieciorńska
Aleksandra Górnicka
Leon Igowski
Elżbieta Krywienko
Anna Olszewska
Marzena Zaborowska
lek. Dariusz Zieliński
Urszula Zygmuntowska

25 lat

Grażyna Kerczuk
Elżbieta Patelczyk
Maria Pielecka
Stefan Pieńkowski
Danuta Sorge
Bogumiła Taczanowska
Elżbieta Zbrzyzna

30 lat

Halina Jaśkiewicz
Hanna Samuta
Henryka Wąsikowska

35 lat

Anna Dolańska
Ewa Kunicka-Siondalska
Tadeusz Kwiatkowski
Wanda Penda

*Drodzy i Szanowni Pracownicy AMG
serdecznie zapraszamy na*

Piąty Bal Karnawałowy Pracowników AMG

*który odbędzie się w sobotę 18 lutego 2006 roku w Klubie Studenckim
„MEDYK”, ul. Dębowa 3. Protektorat nad imprezą przyjął JM Rektor AMG.
W programie: tańce, konkursy i inne niespodzianki oraz wyśmienita zabawa
w dobrym towarzystwie. Chętnych prosimy o zgłaszanie się w terminie do dnia
1 lutego 2006 r. do Działu Współpracy z Zagranicą i Programów
Międzynarodowych AMG (tel. 349 1200). Ilość miejsc ograniczona.
Cena biletu wstępu dla jednej osoby wynosi 70 zł (w cenie poczęstunek).*

*Dział Współpracy z Zagranicą
i Programów Międzynarodowych AMG*

Uczczono 25. rocznicę strajku studentów AMG

W dniu 7 listopada 2005 r. odbyła się uroczystość odsłonięcia w holu Collegium Biomedicum tablicy upamiętniającej strajk studentów AMG w roku 1980, w 25. rocznicę rozpoczęcia solidarnościowego, okupacyjnego strajku studentów Akademii Medycznej w Gdańsku. Po odśpiewanie przez Chór AMG *Gaudeamus igitur* zebranych przywitał JM Rektor prof. Roman Kaliszan, który w swojej wypowiedzi podkreślił znaczenie strajku w 60-letniej historii naszej Uczelni. Następnie wystąpił prof. Andrzej Myśliwski, pomysłodawca umieszczenia w holu Collegium Biomedicum tablicy upamiętniającej strajk studencki. Po czym głos zabrali: Marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz, uczestnik wydarzeń sprzed 25 laty, Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Janusz Śniadek, dr Mirosław Górski, organizator strajku i przewodniczący Komitetu Strajkowego, dr Wojciech Kuźmierkiewicz, uczestnik strajku okupacyjnego w Urzędzie Wojewódzkim w Gdańsku, który to strajk wspierali strajkujący studenci AMG. Zasadniczym punktem programu uroczystości było odsłonięcie tablicy, którego dokonali JM Rektor i dr Mirosław Górski. Chór AMG odśpiewał *Gaude Mater Polonia*, co zakończyło część oficjalną. W drugiej części zebrani wysłuchali koncertu Chóru AMG z programem, na który złożyło się kilka pieśni, przyjętych przez słuchaczy gorącymi brawami.

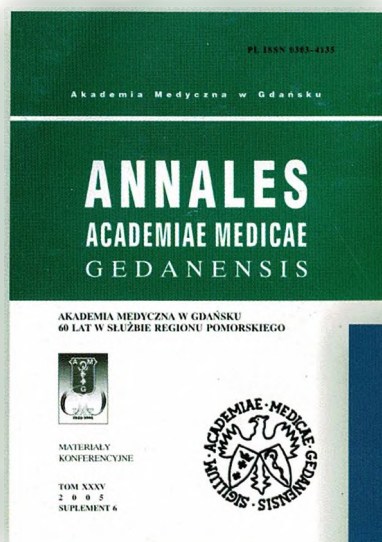
Wystawa prac konkursowych na ekslibris Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku – str. 27

Z uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* – str. 8

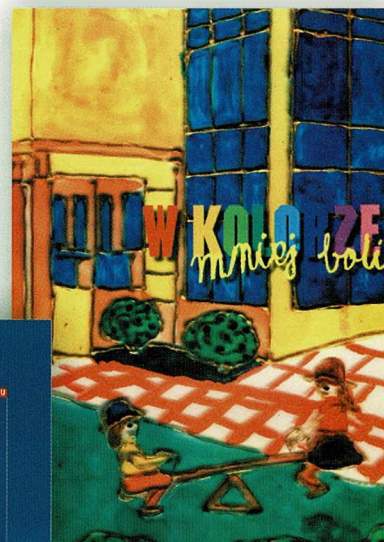

Podczas Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych w Gdańsku – str. 24

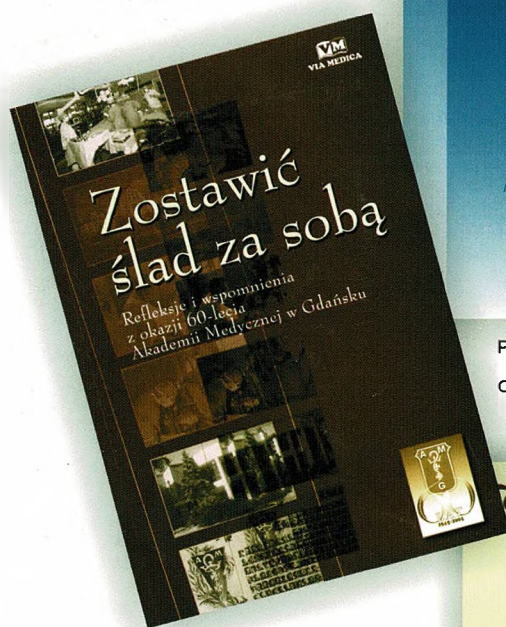
Akademia Medyczna w Gdańsku
- 60 lat w służbie regionu
pomorskiego: materiały
konferencyjne / red. Wiesław
Makarewicz, Roman Kaliszan. –
Ann. Acad. Med. Gedan. 2005,
t. 35, supl. 6.

W kolorze mniej boli
/ red. Wiesław Makarewicz,
Sławomir Bautembach,
Maciej Świeszewski,
Andrzej Dyakowski. –
Gdańsk: Via Medica, 2005.

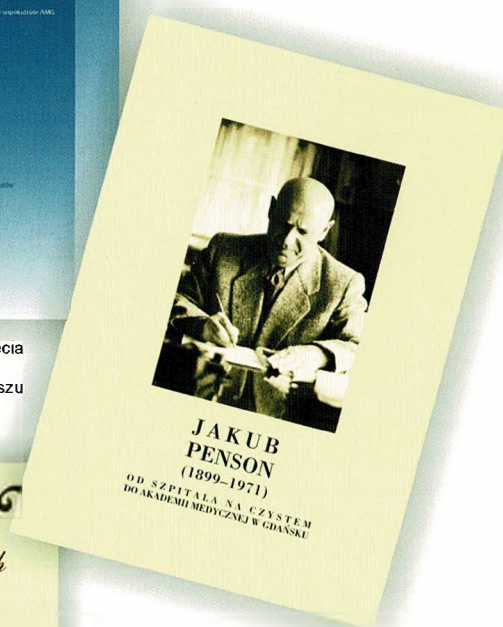

Jakub Penson (1899-1971): od szpitala
na Czysłem do Akademii Medycznej w Gdańsku
/ pod red. Wiesława Makarewicza
i Bolesława Rutkowskiego. –
Gdańsk: Via Medica, 2005. – 159 s.
Do nabycia w Bibliotece Głównej AMG
w cenie 30 zł.

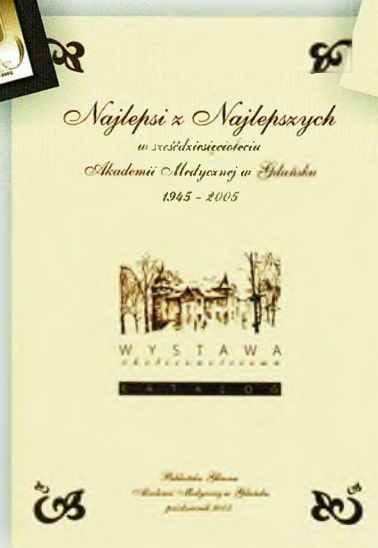
Zostawić ślad za sobą: refleksje i wspomnienia
z okazji 60-lecia Akademii Medycznej
w Gdańsku
/ pod red. Wiesława Makarewicza –
Gdańsk: Via Medica, 2005. – 276 s.
Do nabycia w Bibliotece Głównej AMG
w cenie 50 zł.

Program obchodów Jubileuszu 60-lecia
Akademii Medycznej w Gdańsku.
Oprac. graficzne plakatu i logo Jubileuszu
Sylvia Scisłowska.

Bibliografia rozpraw habilitacyjnych pracowników
Akademii Medycznej w Gdańsku za lata
1945-2005 / oprac. Anna Grygorowicz, Elżbieta
Kraszewska, Agata Sep, Bartłomiej Siek; oprac.
informatyczne Paweł Baniel, Janusz Czaja;
oprogramowanie Expertus® firmy Splendor Systemy
Informacyjne. – Gdańsk: Biblioteka Główna AMG, 2005.

Najlepsi z najlepszych w sześćdziesięciolecie
Akademii Medycznej w Gdańsku 1945-2005:
wystawa okolicznościowa:
katalog / kom. red. Anna Grygorowicz, Elżbieta Kraszewska. –
Gdańsk: AMG, 2005. – 51 s.

60 lat Akademii Medycznej w Gdańsku
/ red. Ewa Kiszka, Łukasz Balwicki,
Jarosław Furmański;
fot. Dariusz Omernik, Zbigniew Wszeborowski;
oprac. graficzne Sylwia Scisłowska i Paweł Piechowicz;
prezentacja we Flash Paweł Piechowicz. –
Gdańsk: AMG, 2005.

